

PEVNÁ HRÁZ

Informativní bulletin Západočeského kraje

číslo 1

Dusný konec léta (k srpnovým dnům)

2000 slov & Několik vět

Z říše pohádek

Abiturentní večírek

Co chce Dem. iniciativa

VŠECHNA MOC SLOUŽÍ PRACUJÍCÍMU LIDU!

Pravděpodobně ani po uplynulých jedenadvaceti letech od 21. srpna 1968 někteří z nás nepochopili smysl tohoto hesla. Nepochopili, že tenkrát na jaře a v létě osmašedesátého přestávala postupně všechna moc sloužit pracujícím lidu a tento pracující lid, který byl čím dál víc nespokojen s tímto stavem se musel obrátit na cizí moc a požádat ji o službu. Protože i tato cizí moc se řídila tímto heslem, nemohla pochopitelně jinak, než toto přání splnit a vyslala sem své armády.

Nechápavci se ovšem ptají, jak je potom možné, že náš pracující lid po jejich příchodu plakal a nazýval je okupanty, jak je možné, že někteří příslušníci pracujícího lidu byli spřátelenými armádami zabiti, a jak je možné, že byla rozstřílena například budova Národního muzea v Praze, která je přece majetkem pracujícího lidu. Tedy paradox, ale jak hned uvidíme, jen zdánlivý.

Je to jednoduché - byli zde totiž dva pracující lid! Jeden, který plakal, nechával se i zabíjet, dokonce se sám upaloval, zkrátka chtěl, aby cizí vojska okamžitě odešla a druhý, který je pozval, vítal a kolaboroval.

Je tu jenom maličký problém - kde a kdo byl "druhý" pracující lid? Na to je jednoduchá odpověď. Vy, co to nevíte anebo jste to přímo nezažili, zeptejte se pamětníků - oni Vám je jednoho po druhém pěkně vyjmenují. A nezabere to moc času.

Pomůcka - "A dodnes nám slouží, a kdo to ještě nepochopil, toho...!"

redakce

"Účastnické státy ... budou dovolovat jednotlivým osobám, institucím a organizacím při respektování práv duševního vlastnictví včetně autorského práva získávat, vlastnit, reprodukovat a rozšiřovat jakékoliv informační materiály".

- z článku 34 oddílu "Spolupráce v humanitárních a dalších oblastech" Závěrečného dokumentu vídeňské následné schůzky KBSE, který 19. ledna podepsala i naše vláda.

Přesto, že naše vláda podepisuje naším jménem tyto dokumenty, mohli jsme si v RP dne 29.8. 1989 přečíst, že Krajským soudem v Hradci Králové byl potvrzen rozsudek okresního soudu nad panem Františkem Stárkem a jeho družkou Ivou Vojtkovou.

Trestního činu se dopustili pouze tím, že vydávali samizdatový časopis "Vokno" a měsíčník "Voknoviny". S touto jejich činností se plně solidarizujeme a žádáme okamžité propuštění pana Františka Stárka a zrušení nespravedlivého odsouzení Ivy Vojtkové.

redakce PEVNÉ HRÁZE

JAK TO SKUTEČNĚ BYLO V PRAZE

V SRPNU V ROCE 1968

ČESKOSLOVENSKÝ TÝDEN

20. SRPNA

22 hod. Na ruzyňské letišti v Praze přiletěl ohlášený "speciál" civilní AN-24 z Moskvy, který pak od 2. hodiny ranní řídil přistávání sovětských vojenských letounů na letišti v Ruzyni.

Kolem 23. hod.: Vojenské jednotky pěti zemí - SSSR, PLR, MLR a BLR - odhadované v první fázi akce na 200 000 mužů (později na půl milionu až 800 000) překročily hranice Československa.

23.40 hod.: Předseda vlády ing. O. Černík oznámil ve schůzi předsednictva ÚV KSČ, že právě obdržel zprávu o vojenské akci pěti zemí.

21. SRPNA - 1. DEN

Asi o 1,45.: Předsednictvo ÚV KSČ schválilo většinou hlasů (proti čtyřem) provolání Všemu lidu Československé socialistické republiky.

Krátce před 2 hod.: Čs. rozhlas oznámil, že bude vysíláno důležité provolání předsednictva ÚV KSČ. Poté bylo vysílání přerušeno; provolání se četlo až ve 2.30 hod. pouze v pražském rozhlase po drátě.

2. hod.: Na letišti v Ruzyni začaly přistávat v minutových intervalech sovětské letouny AN-12 s vojáky a těžkou bojovou technikou.

Kolem 3. hod.: V budově předsednictva vlády byl zadržen sovětskými výsadkáři předseda čs. vlády ing. O. Černík.

Po 4. hod.: K budově sekretariátu ÚV KSČ v Praze dorazily první sovětské obrněné vozy. Záhy nato započala akce k obsazení budovy. První tajemník ÚV KSČ a řada vedoucích funkcionářů byli v budově internováni až do pozdního odpoledne.

4.30 hod.: Čs. rozhlas v Praze začal normálně ranním provozem. Vysílal provolání předsednictva ÚV KSČ a další zprávy i komentáře ke vstupu cizích vojsk na čs. území.

Zahájení provozu ilegální vysílačky „VLTAVA“, která měla politicky podporovat akci cizích vojsk.

Před 7. hod.: Čs. rozhlas vysílal výzvu členů předsednictva NS Zedníka, Žiaka a Poledňáka všem členům předsednictva NS, aby se dostavili na zasedání.

Kolem 7.45 hod.: Čelo kolony sovětských tanků dorazilo do blízkého okolí budovy Čs. rozhlasu v Praze na Vinohradech. Vyšla zvláštní vydání hlavních čs. deníků s provoláním předsednictva ÚV KSČ Všemu lidu ČSSR.

Před 9. hod.: V rachotu salv sovětských pěchotních zbraní dočasné umlklo vysílání pražského rozhlasu.

Agentura TASS zveřejnila prohlášení o tom, že (nejmenované) stranické a státní osobnosti ČSSR se obrátili na SSSR a další spojenecké státy s prosbou o pomoc - včetně pomoci vojenské - „bratrskému čs. lidu na obranu socialistického řádu proti kontrarevolučním silám“.

V Praze se sešlo k mimořádné schůzi předsednictvo NS; schválilo prohlášení předsedů vlád a parlamentů pěti států, vyjadřující zásadní nesouhlas s vysláním cizích vojsk do Československa a požadující jejich okamžité stažení.

kolem 11.hod.: Pražský rozhlas obnovil vysílání v mimořádných podmínkách. Postupně byla vybudována náhradní síť krajských vysílačů po celé republice, která zajišťovala spojení Československa se světem a jednotný postup státních a stranických orgánů a všeho čs. lidu.

12 hod.: Na dvě minuty se zastavil veškerý provoz v Praze.

ODPOLEDNE: Šéf rumunského státu a RKS N. Ceaușescu odsoudil na mítinku v Bukurešti postup pěti zemí proti Československu. Obdobný postoj vyjádřila i Jugoslávie.

Zástupci Kanady, Dánska, Francie, Paraguaye, Velké Británie a USA požádali o okamžité svolání Rady bezpečnosti k projednání vážné situace v ČSSR.

Čs. vláda zaslala protestní nóty vládám států, které vyslaly svá vojska na území Československa a obrátila se ke všemu lidu země s výzvou o hlavních úkolech v nastalé situaci. Politbyro FKS a vedení IKS odsoudila vojenskou akci proti Československu.

VEČER: Jednání prezidenta republiky se členy vlády na Pražském hradě o nejnaléhavějších problémech obnovení normálního života země.

22. SRPNA - 2. DEN

Kolem 2.hod.: Rada bezpečnosti odročila první schůzi o Československu, na níž vystoupil čs. představitel v OSN dr. Mužík.

Po 9. hod.: Započalo plenární zasedání NS. V budově obklíčené tanky setrvali poslanci až do příjezdu čs. představitelů z Moskvy dne 27. srpna a projednávali ve výborech i v plénu naléhavé otázky.

BĚHEM DNE: Plénum NS vyslechlo zprávu o informaci, že A. Dubček a další představitelé jsou nadále nezvěstní. Obrátilo se dopisem na parlamenty pěti zemí s požadavkem stažení cizích vojsk a s výzvou k lidu Československa.

Vyslalo dvě delegace na sovětské velvyslanectví v Praze, z nichž druhá delegace nebyla přijata.

11.08 hod.: V mimořádných podmínkách započal mimořádný XIV. sjezd KSČ Na sjezd se dostavilo celkem 1192 z celkového počtu 1543 řádně zvolených delegátů. V průběhu jednodenního zasedání sjezd přijal úvodní politické prohlášení, výzvu ke komunistickým a dělnickým

stranám světa, prohlášení k slovenskému národu, dopis A. Dubčekovi aj. Z předměstských nádraží Prahy vyjely první dálkové rychlíky. Nádraží hlavní a střed byla stále zablokována silnými cizími jednotkami. Jeden z příslušníků sovětských jednotek spáchal sebevraždu před budovou KSČ v Praze.

17. hod.: Pražané shromáždění na Václavském náměstí uposlechli výzvu Čs. rozhlasu a příslušníků VB, upustilo od zamýšlené demonstrace a v klidu se rozešli.

VEČER A V NOCI: Pokračovala jednání vlády za účasti 22 jejích členů. Na žádost prezidenta republiky určila vláda dr. Husáka a gen. Dzúra za členy jeho doprovodu pro připravované jednání v Moskvě.

22. hod.: Bylo zahájeno ustavující zasedání nového ÚV KSČ zvoleného na mimořádném XIV. sjezdu.

23. SRPNA - 3. DEN

V ranních hodinách skončilo mimořádné zasedání Rady bezpečnosti, na němž sovětský delegát vetoval návrh rezoluce, odsuzující zásah v Československu.

RÁNO: prezident republiky L. Svoboda s doprovodem odletěl na jednání do Moskvy, jež byla připravena z jeho osobní iniciativy.

Pravidelnou práci zahájilo předsednictvo ÚV KSČ i jeho sekretariát, zvolené na předcházejícím nočním zasedání nového ÚV KSČ.

12-13 hod.: Jedn hodinová generální stávka, k níž vyzval XIV. mimořádný sjezd KSČ, byla v celé republice úplná. Z obavy před zatýkáním a na ztížení orientace cizích vojsk započala v průběhu dne jednotná lidová akce na odstranění nebo přemalování orientačních tabulí s názvy ulic a domovních čísel v celé zemi.

24. SRPNA - 4. DEN

V ranních hodinách: V ranní schůzi byl V. Šalgovič odvolán z funkce náměstka ministra vnitra. Řízení státní bezpečnosti převzal osobně ministr vnitra J. Pavel.

Započal čerstvý přísun jednotek cizích armád k částečnému vystřídání původně nasazených sil.

V době od 6 do 20 hod.: takřka v plném rozsahu obnovena městská doprava v Praze. Krásné sluneční odpoledne - ulice, náměstí a parky v Praze plné lidí - první volnější vydechnutí od příchodu vojsk.

NOC: Vláda obdržela poselství prezidenta republiky z Moskvy adresované spoluobčanům, kde se mimo jiné oznamovalo, že se moskevských jednání účastní i s. Dubček, Černík a Smrkovský.

25. SRPNA - 5. DEN

Všechen denní tisk a vysílání čs. rozhlasu zveřejnily prohlášení předsednictva ÚV KSČ o situaci a úkolech strany adresované všem členům a funkcionářům KSČ.

Tak, jako i o předcházející sobotě, i v neděli nastoupilo osazenstvo závodů i některých úřadů v mnoha částech republiky k mimořádné pracovní směně.

26. SRPNA - 6. DEN

V mimořádných podmínkách pokračovalo vysílání legálního Čs. rozhlasu a postupně vyšly hlavní čs. deníky.

9 - 9,25 hod.: Manifestační celostátní stávka. V Bratislavě mimořádný sjezd KSS až do 29. srpna.

27. SRPNA - 7. DEN

Časně ráno: Do Prahy přiletěli z Moskvy čs. státní a straničtí představitelé v čele s prezidentem republiky L. Svobodou a prvním tajemníkem A. Dubčekem.

Krátce po 10.30 hod.: Předseda NS J. Smrkovský se dostavil do budovy parlamentu nadšeně pozdravován obyvatelstvem a poslanci.'

Po 15. hod.: Čs. rozhlas vysílal komuniké o čs.-sovětských jednáních ve dnech 23.-25. srpna 1968.

V Čs. rozhlasu promluvil prezident republiky L. Svoboda o výsledcích moskevských jednání. Kolem 17. hod. promluvil Alexander Dubček v Čs. rozhlase. Jeho projev se nesmazatelně vryl do paměti čs. lidu.

Čs.delegace v OSN oznámila, že se nadále neúčastní jednání Rady bezpečnosti o situaci v Československu.

28. SRPNA - 8. DEN

Dopoledne: Národní shromáždění přijalo v plenární schůzi řízené J. Smrkovským zásadní prohlášení k vojenskému obsazení Československa a k současné situaci.

Navečer: Tisková konference předsedy vlády ing. O. Černíka na Pražském hradě.

29. SRPNA 9. DEN

Památným, hluboce lidským a upřímným projevem předsedy NS J. Smrkovského v Čs. rozhlase byla uzavřena série projevů k občanům Československa po návratu čs. představitelů z internace a z jednání v Moskvě.

M o s k e v s k ý p r o t o k o l

Intervence do ČSSR byla připravena již v únoru 1968. Čierná nad Tisou byla posledním pokusem vrátit Dubčeka zpět. Když se to nepovedlo, došlo ke schůzce v Bratislavě, která měla uklidnit naše představitele. Žádné tajné doložky v Čierné nebo v Bratislavě neexistují.

Dva dny před intervencí si SSSR vyměnil nótu s USA, zda uznává dohodu z Postupimi. USA odpověděly, že ano, ale že se musí umožnit, připomínaly, volný průchod občanů USA a že nesmí dojít k pohybu strategických zbraní. Tím byla intervence do ČSSR schválená de facto.

V noci ze dne 20. 8. 1968 ve 23.40 hodin překročila naše státní hranice cizí vojska a zároveň byla předána další nota USA, ve které byla oznámena intervence.

ÚV KSČ byl obsazen, Dubček okamžitě odvezen do Moskvy, zbytek do Polska, pak na Zakarpatskou Ukrajinu a pak teprve do Moskvy. Rusové počítali, že jejich příchod bude schvalován 50% obyvatelstva a jejich plán byl:

1/ Vytvoření revoluční vlády

2/ Vytvoření „revolučního tribunálu“, který měl odsoudit Dubčeka, Černíka, Smrkovského a další „revizionisty“.

3/ Šéfem vlády a prvním tajemníkem ÚV KSČ měl být Ludvík Svoboda, který však toto řešení odmítl a to byl první sovětský neúspěch.

Poté Moskva rozhodla jmenovat okupační vládu bez jakýchkoli dalších jednání. Svoboda pohrozil sebevraždou, nebude-li s ním Moskva jednat. Pak do Moskvy odjíždí a tam požaduje přítomnost současných členů vlády a strany. Moskva na to přistupuje, ale koná jednání jen s každým členem zvlášť.

Každý jasně pochopí, že šlo o nátlak. Černík dokonce klade fyzický odpor a je přinášěn na nosítkách. První den stále odmítají návrh Moskvy, druhý den sami vypracovali návrh, který však byl Moskvou odmítnut. Třetí den posiluje situaci Mlynář, který objektivně informuje o situaci doma. K tomu, aby se Mlynář dostal do Moskvy, používá lsti. Navštívil generála Pavlovského po XIV. sjezdu KSČ a prohlásil, že se sjezdem nesouhlasí a musí v tom smyslu informovat zatčené soudruhy v Moskvě. Protože Mlynář byl nyní považován za potenciálního kolaboranta, byla mu cesta umožněna. Toto zásadně posílilo naši skupinu v dalším odporu v Moskvě. To byla další chyba Rusů. Nato pak došlo k podepsání kompromisního protokolu. Naši odmítli podepsat, že u nás došlo ke kontrarevoluci, vtělili požadavek úplného odchodu vojsk proti vypuštění pasáže o náhradě škod. Vláda se zavázala zajistit cenzuru, rozpuštění K 231, KANu a zákaz vzniku dalších politických stran. Dalším požadavkem byla nová volba ÚV KSČ. Tato zdůvodnění vzal na sebe dr. Husák, bohužel nešťastným způsobem vyšel z nacionálního hlediska. Jak také jinak!

PATNÁCT BODŮ Z JEDNÁNÍ V MOSKVĚ

1/ Strany se zavazují plnit závěry z Čierné nad Tisou a Bratislavy a upevnit společenství se socialistickými zeměmi.

2/ KSČ považuje XIV. sjezd z 22. 8. 1968 za neplatný, za sjezd, který byl pouze shromážděním delegátů. Sjezd bude svolán až po konsolidaci a normalizaci situace.

3/ Plénum ÚV uvolní lidi, kteří ztratili důvěru v Moskvě.

4/ Učinit dočasná opatření k ovládnutí komunikačních prostředků, provést kádrové změny a zastavit antisocialistické útoky, rozpustit všechny kluby a organizace, které jsou protisocialisticky zaměřeny, tj. K 231, KAN, sociální demokracie, pravděpodobně Junák a další.

5/ Nejozřejavější otázkou v této souvislosti jsou hesla po městech. Je to ultimativní požadavek. Zdá se to být malicherné, je to však jedna z nejdůležitějších věcí v této chvíli. Buď a nebo.

6/ Spojenecká vojska se nebudou vměšovat do vnitřních záležitostí a po odstranění nebezpečí vůči socialismu a podle konsolidace vnitřních poměrů budou po etapách odcházet. Společně s orgány SSSR bude posouzena bezpečnost západní hranice s NSR vojska budou rozmístěna do vyhrazených vojenských prostorů. Po úplném odchodu vojsk bude uzavřena nová zvláštní dohoda mezi státy Varšavské smlouvy.

7/ Vláda ČSSR a KSČ zamezí vyvolávání konfliktů mezi vojáky a občany

8/ Neodstranit z funkcí ty, kteří po lednu bojovali za socialismus a přátelství se Sovětským Svazem.

9/ Rozšíří se ekonomická a technická spolupráce v zájmu rozvoje země.

10/ Nutnost upevnění systému Varšavské smlouvy.

- 11/ ČSSR požádá Radu bezpečnosti OSN o okamžité vypuštění bodu ČSSR z pořadu jednání Rady bezpečnosti.
- 12/ Odvolat členy vlády, kteří nesouhlasí s postupem Moskvy
- 13/ V nejbližších dnech bude provedena výměna delegací KSSS a KSČ.
- 14/ Veškerá jednání se SSSR budou tajná.
- 15/ ČSSR bude prohlubovat přátelství se SSSR.

Ani dnes, po 21 letech intervence vojsk pěti zemí, nemůžeme smířlivě přihlížet k tehdejší události. Proto nezávislé občanské iniciativy za podpory ostatních spoluobčanů zaslaly již mnohokrát vládě svá stanoviska k 21. srpnu 1968. Bohužel vláda ČSSR, dosažená před dvaceti lety Brežněvem, zůstává nadále hluchá k hlasům občanů Československa. A nejen hluchá, ale zároveň sdělovací prostředky lživě a pomlouvačně napadají všechny iniciativy a občany, kteří nesdílí oficiální názor, aniž by zveřejnila program a prohlášení jí zasláná.

Proto zveřejňujeme prohlášení zasláné vládě na začátku srpna 1989 v Praze

PROHLÁŠENÍ K 21. SRPNU

Nadchází výročí 21. srpna 1968, kdy byla naše vlast okupována cizími vojáky. Vojenský zásah přerušil pokojný proces společenských změn které v souhlasu naprosté většiny obyvatel směřovaly k větší občanské a duchovní svobodě a k obnovení životaschopnosti národního hospodářství. Znovu byl posílen autoritativní systém, který způsobil všestranný úpadek naší společnosti.

Netvrdíme, že v posledních dvaceti letech se život zastavil. Avšak navzdory lidem, kteří neztratili svou profesionální a morální odpovědnost, došly věci tak daleko, že se naše továrny a dílny změnily v technická muzea, lesy chřadnou a lidský věk se krátí. Už léta žijeme s podstaty, na úkor příštích pokolení. Mocenské špičky se bez jakékoli společenské kontroly ovšem vládne snadno. Vládnout snadno však neznamená vládnout dobře. Každému, kdo není zcela lhostejný k osudu své země, musí být jasné tři věci:

Tento stav je přímým důsledkem nedemokratického způsobu vlády a správy, jež byl u nás zaveden po srpnové invazi. Proto je nutno způsob vládnutí zásadně změnit.

Ztrátou základních občanských práv a svobod byla společnost ochromena duchovně i hospodářsky. Proto je uskutečnění těchto práv a svobod nezbytné.

Nápravu neutěšeného stavu nelze ponechat na volném uvážení osob, které nás do tak těžké situace zavedly. Proto je nutný celospolečenský rozhovor o situaci, v níž jsme se ocitli a cestách, jak ji překonat.

O takový dialog nezávislé občanské skupiny usilují. A právě takovéto otevřeného a věcného rozhovoru se lidé se špatným svědomím a špatnými výsledky své řídicí činnosti panicky obávají. Proto si vymýšlejí historky o „demokratické kontrarevoluci“, zakládání požárů a o našich diverzních akcích.

Tváří v tvář těmto pomluvám a ostouzení opakujeme své zásadní stanoviska: Jsme pro nenásilnou, pokojnou cestu k demokratické společnosti. Jsme odpůrci nenávistných štvání a revanší.

Výzva k dialogu, to je podaná ruka všem, kteří neztratili pocit odpovědnosti k osudu své země.

Nadchází 21. výročí srpnových událostí. Členové a stoupenci nezávislých iniciativ vyjádří svůj postoj způsobem, který je v souladu s Ústavou ČSSR a dalšími zákony a předpisy - budou se v pondělí 21. srpna procházet v centru Prahy na pěší zóně a také v ostatních městech tak, aby nebyla narušována doprava a veřejný pořádek.

Náš hodinový veřejný projev zahájíme v 17 hodin dvěma minutami ticha. Stoupenci a příslušníci nezávislých iniciativ již mnohokrát vyjádřili své postoje klidným nekonfrontačním způsobem a nepochybně to učiní i tentokrát. Je třeba, aby si státní orgány uvědomily svou zodpovědnost a tento důstojný projev občanského postoje nenarušovaly. Prožíváme chvíle občanského procitání. Stále noví a noví přívrženci se hlásí k myšlenkám demokracie, jejíž uskutečňování je znemožněno srpnovým vojenským zásahem. Náš občanský protest bude zejména přihlášením k myšlenkám lidských práv, demokracie, hospodářského rozkvětu a sociální spravedlnosti.

V Praze 9. srpna 1989

Hnutí za občanskou svobodu
R. Battěk, V. Benda, T. Hradílek,
J. Čarnogurský, J. Konečný
J. Šabata, L. Lis

Demokratická iniciativa
E. Mandler, B. Doležal, K. Štindl
M. Litomiský, K. Storoženko,
E. Štolbová

Sdružení TGM
F. Podaný

Oznamujeme Vám, že jsme se připojili ke společnému prohlášení nezávislých iniciativ Slovo k srpnovému výročí. Zároveň však k tomuto výročí připojujeme vlastní pohled.

Čím více se dnešní stranické a státní vedení zaklíná obranou socialismu a uchráněním jeho vymožeností před „rafinovanými metodami a pokusy nelegálních struktur, vedených Chartou 77, rozbít proces přestavby, vrátit se k buržoazním poměrům předmnichovské republiky“ a tak dále a tak podobně, tím více vyjevuje svou přetrvávající zkušenost, neschopnost pochopit a uskutečňovat politický, ekonomický, společenský pohyb, vycházející a odrážející nejen potřeby vnitřního domácího vývoje, ale proměny a potřeby celosvětového. Čím více totiž dnešní léta přežívající držitelé moci křičí, že není možný návrat k poměrům před rokem 1948 a k situaci v roce 1968, tím více je zřejmější, jakou politickou anomálií, danou tehdejší mocenským diktátem, byla invaze vojsk Varšavské smlouvy 21. srpna na naše území a jakou absurditou zůstává v takzvaném suverénním a svrchovaném státě umístění cizích vojsk. Toto konstatování platí o kterékoliv armádě umístěné na cizím území kdekoli na světě. Ale nejen to. Jakou - často až zručně uplatňovanou - úchylnou se stal pouze monopolně a mocensky fungující ideologický systém. Přitom trpké a krvavé dějiny lidstva prokazují, že jen přirozený, alternativně uskutečňovaný názorový systém směřovat k trvalejšímu pokroku na světě.

Že tedy i socialismus musí o své postavení a prioritní úlohu usilovat v přirozené soutěži systémových, politicko - společenských alternativ, kterým společnost musí vytvářet a zaručovat legitimní postavení a ochranu.

Tento vývoj nelze zastavit. V opačném případě by ve svých konečných důsledcích nevyšel dnešní svět z krize, v níž se octnul a naše civilizace by ji nepřežila.

Proto jsou dnešní ideologické kampaně jen demagogickou zástěrkou, která má zakrýt odpovědnost dnešního politického vedení za - eufemisticky řečeno - duchovní a ekonomickou stagnaci naší společnosti. Zároveň si toto vedení chce udržet své mocenské postavení.

Jak jinak by mohlo docházet uprostřed Evropy na sklonku 20. století k takzvané zákonné situaci, v níž jsou lidé vězněni za své názory, postihováni za kulturní činnost, kriminalizováni za veřejné projevy občanských a vlasteneckých postojů a zároveň obviňováni z teroristických a rozvratných záměrů, za snahy narušovat klid a práci v naší zemi.

Děje se tak za účinné asistence státního aparátu a zákonů, jejichž suverenitu a dobový výklad nezávislosti určují příslušná jednotlivá zasedání předsednictva ÚV KSČ a jejichž provádění kontrolují nikým nekontrolované jednotlivé složky celostátně působícího stranického aparátu a jejich bdělého inkvizitora - Státní bezpečnosti.

Napětí, které je tím vyvoláváno, tak vlastně přispívá ke vzniku společenské atmosféry, nahrávající extrémním náladám a projevům. Ty jsou jen odrazem sterilní demagogické ideologie, politické kultury a výchovy, jež provázely a provázejí generace po více než dvacet let na školách, v kultuře, zaměstnání, celé společnosti.

Při příležitosti 21. výročí invaze vojsk Varšavské smlouvy na naše území, my, aktivisté MKJL, toto nepočtené, ale represivně postihované iniciativy, apelujeme na všechny mladé lidi. Nenechme se vyprovokovat ke srážkám se státní mocí !

Svou vůli po svobodě a svobodném poznání manifestujeme 21. srpna 1989 mlčky a důstojně v celé naší zemi na místech, která připomínají její klíčové historické mezníky a osobnosti, lidí usilujících o slobodu a suverenitu naší země.

Odpovědnost za budoucnost již nepatří dnešní přežívající státní a stranické garnituře, ale nám, protože je to naše budoucnost.

V Praze dne 10. srpna 1989

Za Mírový klub Johna Lennona Heřman Chromý, Jiří Pavlíček, Stanislav Penc, Miloš Zeman, Martin Zikeš

V Praze a dalších městech si toto, pro nás dost smutné výročí, připomněli občané pořádáním korza a dvěma minutami ticha.

Od Jiljího

Napřed stručně fakta. Dvě minuty se drželo ticho, pak se lidé shromáždili na Můstku a začali skandovat, Maďaři vztyčili transparent "Nepřijeli jsme k vám s tanky, ale s květinami", jeden vylezl na ramena druhému a přečetl prohlášení, ve kterém se nám tito mladí Maďaři omlouvají za to, že se maďarské tanky podílely na přepadu Československa. Do megafonu policie jménem NV Praha 1 prohlašuje, že shromáždění je nezákonné. Kordon pohotovostních pluků vytlačoval lid po Václaváku nahoru až za Muzeum a z bočních ulic na úroveň Panské, běžecké Politických vězňů, Žitné, Můstek držela vojska KSČ Lidové milice. Po Starém Městě i Malé Straně chodil průvod několika tisíc lidí a rozehnali ho obuškama u

Máje, když šel k Václaváku. Potom otevřeli Můstek, lidé se tam znovu shromáždili, pohostáci je znovu tlačili nahoru. Většina zadržovaných byla z této druhé vlny, ARD své kamery přizpůsobila podmínkám, byli to dvoumetroví chlapi. Metro nemělo stanici Muzeum, tramvaje nejen že nejezdily, ale ani netvořily stojící kolony - dobrá režie. Všechny zadržované pustili, dva Maďary posléze taky, velvyslanec za ně zaplatil pokutu a odvezl je na letiště.

Zásah /nutno si uvědomit, že naprosto neoprávněný a odporující všemu, co kdy sama vláda v této oblasti mezinárodně podepsala/ byl ve většině dějství podstatně mírnější, než např. v lednu. Na příkaz z Moskvy a díky jistotě okamžitého přenesení případných brutalit na mezinárodní fórum.

Za pozitivní na tom všem považují to, že přes zkušenost s lednovými zásahy a přes zastrašující nejen kampaň, ale i fakta /varování cizích velvyslanců před zraněním jejich občanů, fasování ostrých nábojů/, a přes problematické výzvy vy některých známých osob přišlo 20 000 lidí.

Seděl jsem v kostele u Jiljího, kde byla mše. Prostor jaksi izolovaný od okolního světa. Sem tam projede okolo auto, ale zvuk je tlumený, prošlý zdi chrámu. Naslouchající klid, usebranost. "VPRAVDĚ JE DŮSTOJNÉ A SPRÁVEDLIVÉ, DOBRÉ A SPASITELNÉ, OTČE SVATÝ, ABYCHOM TI VŽDYCKY A VŠUDE VZDÁVALI DÍKY. A do toho zaznívá, opět jaksi tlumeně, skandovaný potlesk, blížíci se volání svo-bo-du, svo-bo-du a pak se obojí vzdaluje a utichá. "NEBOŤ ON JE TVÉ SLOVO , SKRZE NĚŽ VŠECHNO TVOŘÍŠ.."

Zážitek souvislosti - Bůh tvoří svobodu, ale skrze Ježíše Krista.

Je třeba po svobodě volat a také za ni prosit u Otce.

Miroslav

V našem krajském městě se před 21. srpnem objevily letáčky informující občany o tiché manifestaci.

Jak proběhla manifestace v Plzni?

ČUMIL NA KORZE

(reportáž)

21. srpen 1989, Plzeň, náměstí Republiky.

Na náměstí se ocitám v 16.55. Přicházím se nepovoleně shromáždit dílem ze zvědavosti na slibovaná protiopatření moci, dílem ze solidarity s těmi, pro něž zůstává loupežné přepadení, třeba i všelijak ideologicky oslintané, i po jedenadvaceti letech loupežným přepadením, pro něž ten, kdo vpustí vlky do ovčína, není pastýřem, i kdyby na to měl pastýřskou legitimaci. Přicházím s těmi, pro něž je tento den příležitostí manifestovat svou vůli po spravedlivějším a rozumnějším světě a svobodnějším životě v něm, přicházejí však i ti, kteří si přejí něco jiného, neřkuli přímo opak. Jedněch i druhých tak fifty-fifty. O to jak a proč zúčastnění smýšlí, nejvíce protivné strany zájem. Obě vědí své. Jedni přišli „ruku v ruce“, ti druzí „obušek v ruce“. Snad právě proto se nic neděje. Jedna strana s péčí po jedenadvacet let neviděnou myje a luxuje sluncem rozpalované náměstí, druhá rozpačitě přešlapuje před opěrnými body lidu - Fénixem, Slávií a Uralem. Geniální shodou okolností je tato část náměstí ostíněna, kdežto uniformovaný i tajný protilid se potí. Ještě hůře je na tom úderný oddíl milice ukrytý v průchodu a zadním traktu radnice, který, všemi zapomenut, od časného, rána ukázněně žízni a hladoví. Chudáčci. 1:0 pro nás.

V 17 hodin začínám své korzo kolem náměstí prvním průzkumným a zahřívacím krokem.

V 17.02 opouští Jan Rampich azyl kina Čas a zveřejňuje se. Tato proslulá a Pravdou skandalizovaná osobnost je okamžitě poznána a obstoupena neodbytným a všudypřítomným fan-klubem a požádána o autogram. Ke smůle - do protokolu. Autogramiáda o jednom podpisu se odbude v Kralovicích, odkud je Jan Rampich ve večerních hodinách vyvezen do lesa v okolí Královic a ponechán tak svému dizi-osudu.

V 17.15 se asi z dvouseťhlavého hloučku před Slávií odděluje skupina osmi chlapců a děvčat a vstupuje na čerstvě umytou podlahu náměstí. Pokoušejí se stát a mlčet. Takové znesvěcení si uklízeči nemohou nechat líbit ! Drzí vstupovači, stáči a mlčenlivci jsou v mžiku zjištěny, zaregistrováni a vyvedeni, stopy jejich nekalé přítomnosti vzápětí pečlivě smyty úklidovými vozy.

V 17.20 dokončuji čtvrté kolo a vybírám si oddechový čas v Antíku. Interiér prodejny je plný mladých a zdá se mi, že poněkud vytrslých občánků. Kdo ví, jestli vůbec vědí oč kráčí. Uniformovaní protilidi mají totiž spadeno zvláště na mladé. Čím mladší, tím podezřelejší, vzhled nerozhoduje, stačí být mladý. Snad proto probíhá mé korzo nerušeně, provázeno jen zkoumavými pohledy "sportovně vyhlížejících slušňáků nad pětatřicet" a registrujícími kamerami. Panuje napjatý klid. Je vůbec napjatý? Začínám se procházet, zastavuji se u výkladů, lížu zmrzlinu, dávám se do řeči se známými. Ironicky a pobaveně komentují dění, reprodukují mi dialogy legitimovaných s legitimujícími.

Jeden příklad za všechny:

- "Odejděte!"

- "Vždyť nic nedělám, stojím, mlčím, jsem sám."

- "Nařizují vám, abyste odešel !"
- "A proč ? Z jakého důvodu ?"
- "Stačí, že vám to nařizují."
- "Takový důvod neuznávám."
- "Chcete důvod ? Paragraf 19" (nebo kýho čerta)
- "Neznalost zákona vás neomlouvá. Neuposlechnete-li, vystavujete se trestnímu stíhání..."

Vskutku právní pojem veřejného prostranství je zrušen. Jsme v rukou libovůle úřední moci. Zatím jediný hmatatelný výdobytek našeho způsobu přestavby.

Odcházím asi v 17.50. Když míjím podloubí Oděvů na rohu ulice B. Smetany, slyším rozčilené hlasy zjišťovaného a autoritativní odpovědi moci. Obsah rozhovoru mi uniká, není ostatně důležitý. Odcházím a ptám se po smyslu té necelé hodiny. Mám-li být upřímný, odcházím plný skepse.

JDOU PŘÍKLADEM

Svítilo slunce. Místo toho, aby se váleli někde u vody, přišli ! A v hojném počtu. I přes varovné výzvy v oficiálním tisku, rozhlasu i televizi. Už v dopoledních hodinách se pomalu plížili okolo náměstí a ti méně odvážní se snažili předstírat, že k sobě nepatří. Po dvou, po třech i v menších skupinkách korzovali po Třídě 1. máje a směřovali ke středu západočeské metropole. Pro jistotu většina dělala jakoby nic. Jakoby ani nebyl dvacátý první srpen a jednalo se jen o obyčejnou koupi pochybného melounu v prodejně ovoce a zelenina na náměstí Republiky. Někteří sebou na rameni vláčeli nákupní tašky. Jiní se vydávali za zahraniční turisty. Tenhle strach chápu, taky nejsem žádný hrdina. Hlavně ale, že přišli. I přes nebezpečí, které tu na ně číhalo a které si určitě všichni uvědomovali. Mladí, starší, velcí i menší. Byli tady všichni. A co je nejdůležitější, tvářili se odhodlaně. Všichni věděli proč tady jsou. Pro spravedlivou a správnou věc.

Já jsem radši seděl doma a díval se z okna. O to více se jim obdivuji. Já jsem měl strach. Oni ne. Byli statečnější a přesvědčenější. Já jsem jen přesvědčený. O čem, to tady psát nebudu. Ale oni byli skvělí ! Procházeli se, srocovali a zase rozmísťovali po celé ploše náměstí. Přesně, jak poradila Svobodná Evropa. Dokonalá organizace, dokonalá konspirace. Přesvědčili mně. Příští rok půjdu i já. Ukázali nám cestu. Žasnu. Kde sebrali tu vnitřní sílu, tu odvalu ? I ti méně odvážnější, kteří přišli jen v civilu (o to jich ale bylo víc). Kde se v nich vzalo to odhodlání ? Hluboce se však kořím těm, kteří dorazili naprosto veřejně, v uniformě a s obuškem. Podruhé žasnu. Přestavba. Kde ve světě se mohou pochlubit pokojnou demonstrací ochránců pořádku za ? Za co vlastně ? No to je jedno. Asi za větší pluralitu. Nebo zvýšení platů ?

Jen velká škoda, že se nedostavil žádný antispoločenský živel zblblý zahraničním vysíláním. Ani ta pověstná a všem čtenářům oficiálního tisku známá hrstka provokatérů nikoho nevyprovokovala. Prostě tady nebyli. Nevadí, ale mohlo to být přesvědčivější. Mohla se projevit skrytá spravedlivá síla. Fyzická. No nic, snad příště.

Těším se na srpen 1990. Bude jich ještě víc. O hodně. (Hlavně těch v civilu), ale určitě už nebudou mít tolik odvahy.

PLZENĚ 21. 8. 1989 Jaromír

V tomto čísle jsme se rozhodli uveřejnit i prohlášení 2 000 slov z června 1968, ve své době hromadně podepisovaném, posléze hromadně odvolávaném. Zveřejňujeme ji společně se současným prohlášením NĚKOLIK VĚT, jež je jednou i druhou stranou často srovnáváno a hlavně proto, že ani jedno z prohlášení nebylo v současnosti oficiálně zveřejněno, tak abyste si je mohli vůbec přečíst.

Názor si udělejte sami. Autorem textu 2000 slov je Ludvík Vaculík.

DVA TISÍCE SLOV

Nejdřív ohrozila život našeho národa válka. Pak přišli další špatné časy s událostmi, které ohrozily jeho duševní zdraví a charakter. S nadějemi přijala většina národa program socialismu. Je řízení se však dostalo do rukou nesprávným lidem. Nevadilo by tolik, že neměli dost státnických zkušeností, věcných znalostí ani filosofického vzdělání, kdyby aspoň byli měli víc obyčejné moudrosti a slušnosti, aby uměli vyslechnout mínění druhých a připustili své postupné vystřídání schopnějšími.

Komunistické strana, která měla po válce velikou důvěru lidí, postupně ji vyměňovala za úřady, až je dostala všechny a nic jiného už neměla. Musíme to tak říci a vědí to i komunisté mezi námi, jejichž zklamání nad výsledky je tak velké jako zklamání ostatních. Chybná linie vedení změnila stranu z politické strany a ideového svazku v mocenskou organizaci, jež nabyla velké přitažlivosti pro vládychtivé sobce, vyčítavé zbabělce a lidi se

špatným svědomím. Jejich příliv zapůsobil na povahu i na chování strany, která nebyla uvnitř zařízena tak, aby v ní bez ostudných příhod mohli nabývat vlivu pořádní lidé, kteří by ji plynule proměňovali tak, aby se stále hodila do moderního světa. Mnozí komunisté proti tomuto úpadku bojovali, ale nepodařilo se jim zabránit ničemu z toho, co se stalo.

Poměry v komunistické straně byly modelem i příčinou stejných poměrů ve státě. Její spojení se státem vedlo k tomu, že ztratila výhodu odstupu od výkonné moci. Činnost státu a hospodářských organizací neměla kritiku. Parlament se odnaučil rokovat, vláda vládnout a ředitelé řídit. Volby neměly význam, zákony ztratily váhu. Nemohli jsme důvěřovat svým zástupcům v žádném výboru, a když jsme mohli, nedalo se po nich zas nic chtít, protože nemohli ničeho dosáhnout. Ještě horší však bylo, že jsme už téměř nemohli důvěřovat ani jeden druhému. Osobní i kolektivní čest upadla. S poctivostí se nikam nedošlo a o nějakém oceňování podle schopností darmo mluvit. Proto většina lidí ztratila zájem o obecné věci a starala se jen o sebe a o peníze, přičemž ke špatnosti poměrů patří i to, že ani na ty peníze není dnes spolehnutí. Pokazily se vztahy mezi lidmi, ztratila se radost z práce, zkrátka přišly na národ časy, které ohrozily jeho duševní zdraví a charakter.

Za dnešní stav odpovídáme všichni, více však komunisté mezi námi, ale hlavní odpovědnost mají ti, kdo byli součástí či nástrojem nekontrolované moci. Byla to moc umíněné skupiny rozprostřená pomocí stranického aparátu z Prahy do každého okresu a obce. Ten aparát rozhodoval, co kdo smí a nesmí dělat, on řídil družstevníkům družstva, dělníkům závody a občanům národní výbory. Žádná organizace nepatřila ve skutečnosti svým členům, ani komunistická. Hlavní vinou a největším klamem těchto vládců je, že svou zvůli vydávali za vůli dělnictva. Kdybychom tomu klamu chtěli věřit, museli bychom dnes dávat za vinu dělníkům úpadek našeho hospodářství, zločiny na nevinných, lidech, zavedení censury, která zabránila, aby se o tom všem psalo, dělníci by byli vinni chybnými investicemi, ztrátami obchodu, nedostatkem bytů. Nikdo rozumný samozřejmě v takovou vinu dělnictva neuvěří. Všichni víme, zejména to ví každý dělník, že dělnictvo prakticky nerozhodovalo v ničem. Dělnické funkcionáře dával odhlasovat někdo jiný. Zatímco se mnozí dělníci domnívali, že vládnou, vládla jejich jménem zvláště vychovávaná vrstva funkcionářů stranického a státního aparátu. Ti fakticky zaujali místo svržené třídy a sami se stali novou vrchností. Spravedlivě však řekněme, že někteří z nich si tuto špatnou hru dějin dávno uvědomili. Poznáme je dnes podle toho, že odčiňují křivdy, napravují chyby vrací rozhodování členstvu a občanstvu, omezují pravomoc i početní stav úřednického aparátu. Jsou s námi proti zaostalým názorům v členstvu strany. Ale velká část funkcionářstva se brání změnám a má dosud váhu! Má pořád ještě v ruce mocenské prostředky, zvláště na okresech a v obcích, kde jich může užívat skrytě a nezálovatelně.

Od začátku letošního roku jsme v obrodném procesu demokratizace. Začal v komunistické straně. Musíme to říci: vědí to i ti nekomunisté mezi námi, kteří odsud už nic dobrého nečekali. Je ovšem třeba dodat, že tento proces nemohl jinde začít. Vždyť jenom komunisté mohli po celých dvacet let žít jakýmsi politickým životem, jen komunistická kritika byla u věcí, kde se dělaly, jen opozice v komunistické straně měla tu výsadu, že byla v doteku s protivníkem. Iniciativa a úsilí demokratických komunistů je proto jen splátkou na dluh, který celá strana má u nekomunistů, jež udržovala v nerovnoprávném postavení. Komunistické straně nepatří tedy žádný dík, patří jí snad přiznat, že se poctivě snaží využít poslední příležitosti k záchraně své i národní cti.

Obrodný proces nepřichází s ničím příliš novým. Přináší myšlenky s náměty, z nichž mnohé jsou starší než omyly našeho socialismu a jiné vznikaly pod povrchem viditelného dění, měly být dávno vysloveny, byly však potlačovány. Nemějme iluzi, že tyto myšlenky vítězí teď silou pravdy. O jejich vítězství rozhodla spíš slabost starého vedení, které se zřejmě napřed muselo unavit dvacetiletým vládnutím, v němž mu nikdo nebránil. Zřejmě musely do plné formy dozrát všechny vadné prvky skryté už v základech a ideologii tohoto systému. Nepřeceňujme proto význam kritiky z řad spisovatelů a studentů. Zdrojem společenských změn je hospodářství. Správné slovo má svůj význam, jen když je řečeno za poměrů, které jsou už správně opracovány. Správné slovo má nás, bohužel, musí rozumět naše celková chudoba a úplný rozpad starého systému vládnutí, kdy se v klidu a míru na náš účet zkompromitovali politikové jistého typu. Pravda tedy nevitězí, pravda prostě zbývá, když se všechno ostatní prosušuje. Není tudíž důvod k národní vítězoslávě je pouze důvod k nové naději.

Obracíme se na vás v tomto okamžiku naděje, která je však pořád ohrožena. Trvalo několik měsíců, než mnozí z nás uvěřili, že mohou promluvit, mnozí však nevěří ani teď. Ale promluvili jsme už tak a tolik se odkryli, že svůj úmysl zlidštit tento režim musíme jedině dokončit. Jinak by odplata starých sil byla krutá. Obracíme se hlavně na ty, kdo zatím jen čekali. Čas, který nastává, bude rozhodující pro mnoho let.

Čas, který nastává, je léto s prázdninami a dovolenými, kdy se nám po starém zvyku bude chtít všeho nechat. Vsaďte se však, že naši milí odpůrci si nedopřejí letního oddechu, budou mobilizovat své zavázané lidi a budou si už teď chtít zařídít klidné svátky vánoční! Dávejme tedy pozor, co se bude dít, snažme se tomu porozumět a odpovídat. Vzdejme se nemožného požadavku, aby nám vždycky někdo vyšší podal k věcem jediný výklad a jediný prostý závěr. Každý si bude muset udělat své závěry, na svou odpovědnost. Společné

shodné závěry je možno najít jen v diskuzi, k níž je nutná svoboda slova, která je vlastně jedinou naší demokratickou vymožeností letošního roku.

Do příštích dnů však musíme jít také s vlastní iniciativou a vlastními rozhodnutími.

Především budeme odporovat názorům, kdyby se vyskytly, že je možné dělat nějakou demokratickou obrodu bez komunistů, případně proti nim. Bylo by to nespravedlivé, ale také nerozumné. Komunisté mají vybudované organizace, v těch je třeba podpořit pokrokové křídlo. Mají zkušené funkcionáře, mají konečně pořádk v ruce rozhodující páky a tlačítka.

Před veřejností však stojí jejich Akční program, který je také programem prvního vyrovnání největší nerovnosti a nikdo jiný nemá žádný stejně konkrétní program. Je třeba požadovat, aby se svými místními akčními programy přišli před veřejnost v každém okrese a v každé obci. Tu náhle půjde o velmi obyčejné a dávno čekané správné činy. KSČ se připravuje na sjezd, který zvolí nový ústřední výbor. Žádejme, aby byl lepší než ten dnešní. Říká-li dnes komunistická strana, že své vedoucí postavení napříště chce opírat o důvěru občanů a ne o násilí, věrme tomu potud, pokud můžeme věřit lidem, které už teď posílá jako delegáty na okresní a krajské konference.

V poslední době jsou lidé zneklidnění, že se postup demokratizace zastavil. Tento pocit je zčásti projevem únavy ze vzrušeného dění, zčásti odpovídá faktu: minula sezona překvapivých odhalení, vysokých demisí a opájevých projevů nebývalé slovní smělosti. Zápas sil se však jen poněkud skryl, bojuje se o obsah a znění zákonů, o rozsah praktických opatření. Krom toho novým lidem, ministrům, prokurátorům, předsedům a tajemníkům, musíme popřát čas na práci, mají právo na tento čas, aby se mohli buďto osvědčit nebo znemožnit. Krom toho v centrálních politických orgánech nelze dnes očekávat. Stejně projevil nechtě podivuhodné ctnosti.

Praktická kvalita příští demokracie závisí na tom, co se stane s podniky a v podnicích. Při všech našich diskuzích nakonec nás mají v rukou hospodáři. Dobré hospodáře je třeba hledat a prosazovat. Je pravda, že všichni jsme ve srovnání s rozvinutými zeměmi špatně placeni a některá ještě hůř. Můžeme žádat víc peněz, které lze vytisknout a tím znehodnotit. Žádejme však spíše ředitele a předsedy, aby nám vyložili, co a za kolik chtějí vyrábět, komu a zač prodávat, kolik se vydělá, co z toho se vloží do modernizace výroby a co je možné rozdělit. Pod zdánlivě nudnými titulky běží v novinách odraz velmi tvrdého boje o demokracii nebo koryta. Do toho mohou dělníci, jakožto podnikatelé, zasáhnout tím, koho zvolí do podnikatelských správ a podnikových rad. Jakožto zaměstnanci mohou pro sebe udělat nejlíp, když si za své zástupce zvolí do odborových orgánů své přirozené vůdce, schopné a čestné lidi bez ohledu na stranickou příslušnost.

Jestliže nelze v této době čekat od nynějších centrálních politických orgánů víc, je třeba dosáhnout více v okresech a obcích. Žádejme odchod lidí, kteří zneužili své moci, poškodili veřejný majetek, jednali nečestně nebo krutě. Je třeba vynalézat způsoby, jak je přimět k odchodu. Například: veřejná kritika, rezoluce, demonstrace, demonstrační pracovní brigády, sbírka na dary pro ně do důchodu, stávka, bojkot jejich dveří. Odmítat však způsoby nezákonné, neslušné a hrubé, jelikož by jich využili k ovlivňování A. Dubčeka. Náš odpor k psaní hrubých dopisů musí být tak všeobecný, aby každý takový dopis, který ještě dostanou, bylo možno považovat za dopis, který si dali poslat sami. Oživujeme činnost Národní fronty. Požadujeme veřejná zasedání národních výborů. K otázkám, které nechce nikdo znát, ustavujeme vlastní občanské výbory a komise. Je to prosté: sejde se několik lidí, zvolí předsedu, vedou řádně zápis, publikují svůj nálezn, žádají řešení, nedají se zakřiknout. Okresní a místní tisk, který většinou zdegeneroval na úřední troubu, proměňujeme v tribunu všech klidných politických sil, žádejme ustavení redakčních rad se zástupcem Národní fronty nebo zakládejme jiné noviny. Ustavujeme výbory na obranu svobody slova. Organizujeme při svých shromážděních vlastní pořádkovou službu. Uslyšíme-li divné zprávy, ověřujeme si je, vysíláme delegace na kompetentní místa, jejichž odpovědi zveřejňujeme třeba na vratech. Podporujeme orgány bezpečnosti, když stíhají skutečnou trestnou činnost, naši snahou není způsobit bezvládní a stav všeobecné nejistoty. Vyhybejme se soudským hádkám, vyživejme se v politických souvislostech. Prozrazujeme fyzly.

Oživený letní pohyb po celé republice vyvolá zájem o uspořádání státoprávního vztahu mezi Čechy a Slováký. Považujeme federalizaci za způsob řešení národnostní otázky, jinak je to jen jedno z významných opatření k demokratizaci poměrů. Toto opatření samo o sobě nemusí ani Slovákům přinést lepší život. Režim - v českých zemích zvláště a na Slovensku zvláště - se tím ještě neřeší. Vláda stranicko-státní byrokracie může trvat, na Slovensku dokonce o to líp, že jako "vybojovala větší svobodu".

Veliké znepokojení v poslední době pochází z možnosti, že by do našeho vývoje zasáhly zahraniční síly. Tváří v tvář všem přesilám můžeme jedinně trvat slušně na svém a nezačínat si. Svě vládě můžeme dát najevo, že za ni budeme stát třeba se zbraní, pokud bude dělat to, k čemu jí dáme mandát, a své spojence můžeme ujistit, že spojenecké, přátelské a obchodní smlouvy dodržíme. Naše podrážděné výtky a neargumentovaná podezření musí jen ztěžovat postavení naší vlády, aniž nám pomohou. Rovnoprávné vztahy si beztak můžeme zajistit jedinně tím, že zkvalitníme své vnitřní poměry a dovedeme obrodný proces tak daleko, že jednou ve volbách si zvolíme státníky, kteří budou mít tolik statečnosti, cti i politického umu, aby takové vztahy ustavili a drželi. To je ostatně problém všech vlád

všech menších států světa. Letošního jara vrátila se nám znovu jako po válce velké příležitost. Máme znovu možnost vzít do svých rukou naši společnou věc, která má pracovní název socialismus a dát jí tvar, který by lépe odpovídal naší kdysi dobré pověsti i poměrně dobrému mínění, jež jsme o sobě původně měli. Toto jaro právě skončilo a už se nevrátí. V zimě se všecko dovíme. Tím končí toto naše prohlášení k dělníkům, zemědělcům, úředníkům, umělcům, vědcům, technikům a všem. Napsáno bylo z podnětu vědců.

NĚKOLIK VĚT

První měsíce roku 1989 znovu jasně ukázaly, že i když se současné československé vedení velmi často zaklíná slovy "přestavba" a "demokratizace", ve skutečnosti se dost zoufale vzpírá všemu, co demokracii vytváří nebo co ji aspoň vzdáleně připomíná. Petice a iniciativy občanů, které samo neorganizovalo, odmítá jako "nátlakové akce"; pokojná lidová shromáždění rozhání; do přípravy nových zákonů nedovoluje veřejnosti mluvit.

Tytéž měsíce však zároveň ukázaly, že občanská veřejnost se už vymaňuje z letargie, a že stále více lidí má odvahu veřejně projevit svou touhu po společenských změnách.

Pohyb ve společnosti se tak začíná povážlivěji srážet s nehybností moci, roste společenské napětí a začíná hrozit nebezpečí otevřené krize. Takovou krizi si nikdo z nás nepřeje.

Proto vyzýváme vedení naší země, aby pochopilo, že nadešel čas ke skutečným a důkladným systémovým změnám a že tyto změny jsou možné a mohou mít úspěch jen tehdy, budou-li jim předcházet vskutku svobodná a demokratická diskuze. Prvním krokem k jakýmkoli smysluplným změnám, novou ústavou počínaje a ekonomickou reformou konče, musí být tedy zásadní změna společenského klimatu v naší zemi, do kterého se musí vrátit duch svobody, důvěry, tolerance a plurality. Podle našeho názoru je k tomu třeba:

1. Aby byli okamžitě propuštěni všichni političtí vězňové.
2. Aby přestala být omezována svoboda shromažďovací.
3. Aby přestaly být kriminalizovány a pronásledovány různé nezávislé iniciativy a začaly být konečně chápány i vládou jako to, čím v očích veřejnosti už dávno jsou, totiž jako přirozená součást veřejného života a legitimní výraz jeho různotvornosti. Zároveň by neměly být kladeny překážky vznikání nových občanských hnutí, včetně nezávislých odborů, svazů a spolků.
4. Aby byly sdělovací prostředky i veškerá kulturní činnost zbaveny všech forem politické manipulace a předběžné i následné cenzury a otevřeny svobodné výměně názorů a aby byly legalizovány sdělovací prostředky působící dosud nezávisle na oficiálních strukturách.
5. Aby byly respektovány oprávněné požadavky všech věřících občanů.
6. Aby byly všechny chystané i uskutečňované projekty, které mají natrvalo změnit životní prostředí v naší zemi a předurčit tak život, budoucích generací, neodkladně předloženy všestrannému posouzení odborníků a veřejnosti.
7. Aby byla zahájena svobodná diskuze nejen o padesátých letech, ale i o Pražském jaru, invazi pěti států Varšavské smlouvy a následné "normalizaci. Je smutné, že zatímco v některých zemích, jejichž armády tehdy do československého vývoje zasáhly, se dnes už o tomto tématu začíná věcně diskutovat, u nás je to stále jest velké tabu, a to jen proto, aby nemuseli odstoupit ti lidé z politického a státního vedení, kteří jsou odpovědní za dvacetileté upadání všech oblastí společenského života u nás.

Každý, kdo souhlasí s tímto stanoviskem, může jej podpořit svým podpisem. Vládu vyzýváme, aby s ním nenaložila tak, jak je dosud zvyklá s nepohodlnými názory nakládat. Zasadila by tím osudnou ránu nadějím, jimiž jsme vedeni, totiž nadějím na skutečný společenský dialog jako na jediné možné východisko ze slepé uličky, v níž se dnes Československo nachází.

Proti prohlášení Několik vět došlo v tisku, rozhlasu i televizi k rozsáhlé kampani. Na tuto kampaň odpovědělo značný počet občanů, bohužel byly zveřejněny pouze nařízené protesty různých organizací proti tomuto prohlášení. Proto zveřejňujeme aspoň jeden dopis šéfredaktoru "Pravdy".

Pane šéfredaktore,

nebude-li Vám to zatěžko, prohlédněte si některé výtisky Vašeho deníku z počátku padesátých let. Učiníte-li to, zjistíte, že jako vejce vejci se podobají těm dnešním. Pouze šéfredaktor a redaktoři se změnili, obsah tištěného nikoli. Všude se to hemží jen samými rozvraceči a zrádci. A stejně jako tenkrát se ozývá: "Republiku si rozvracet nedá-

me", žádající tvrdé potrestání údajných viníků. Jde o hlas tzv. rozhořčených a pobouřených pracujících.

Stejné divadlo, stejný scénář, skoro totéž publikum. Jen herecké role doznaly změn. Rudolf Slánský, Vlado Clementis a jiní už nemohou posloužit za obětní beránky, protože byli oběšeni. Další, byť dočasná oběť té doby, se mezitím stala našim prezidentem. Desetitisíce ostatních bylo buďto popraveno, zemřelo nebo již v ústranní smutně dožívá. Došlo tedy jako už poněkolkáté k přeobsazení rolí. Dnes slyšíme a čteme jména: Václav Havel a spousty dalších, mezi nimiž nechybí i jména skutečných herců, kupř.: J. Bartošky, J. Kemra, D. Kolářové.

Pane šéfredaktore, porovná-li pamětník články z počátku 50. let s těmi dnešními, vidí a záhy pochopí, že jde o paralelu nikoli náhodnou. A rázem se vynoří myšlenka. Proč to, čemu se u nás říká socialismus, potřebuje vždy znovu a znovu pořádat hony na čarodějnice? A proč místo nikdy nesplněných růžových slibů, přibývá stále více omšelých frází, ale také i dalších obětí? Bez velkých kombinací lze dovést myšlenku do konce; odpověď je pak nasnadě. Kdo lidi degraduje na chovné stádo, dává je hlídat psy a sám nad nimi praská bičem !

Mnozí bezpáteří pracovníci sděl. prostředků napomáhají k tomu, aby, pokud to jen lze, se nic nezměnilo, byť i za cenu dalších obětí. Napomáhají tomu zběsilými kampaněmi, které se slušnou a opravdovou novinářinou nemají vskutku nic společného. Nejčerstvější ukázka je právě po ruce... Ač jste nezveřejnili text prohlášení Několik vět na stránkách Vašeho deníku, proti jeho signatářům jste na týchž stránkách rozpoutali doslova zuřivou přestřelku. Nejhrubší urážky a odsudky jsou meritorním obsahem většiny rezolucí od nej-různějších organizací. O této praxi však víme své, víme, jak to v těchto věcech chodí. Není mi ale jasné, jak je možné, že Několik vět znají jen ti, kteří je předem chtějí odsoudit. Když si ovšem vzpomenu, že jejich krvelačnější předchůdci se rovněž tvářili, že dobře vědí, že dr. Milada Horáková a již zmíněný Slánský, Clementis ba i dnešní náš prezident jsou zločinci a zrádci, a proto žádali jejich nejpřísnější potrestání, uvědomím si též, že lidé na povel shora žádají potrestání nevinných, jsou v lepším případě odporné a manipulovatelné loutky, v horším pak suroví sadisté. A podtrhuji, že se to týká jak těch tehdejších, tak i těch, co se k něčemu podobnému propůjčují dnes.

S názory těchto lidí máme pochybnou čest se setkat na stránkách Vašeho deníku, v němž mají sólo. Tvoří jeho visitku spolu s těmi, kteří v něm praktikují glasnost v stalinisticko-brežněvovské licenci, ve stylu: "Drž hubu a buď zticha nebo tě tvrdě zameteme!"

Plzeň 17.7.1909

Jiří Šašek, Revoluční 79, 312 07 Plzeň

Jak informovaly čs. sdělovací prostředky, bylo zahájeno trestní stíhání pěti slovenských spoluobčanů za údajné trestné činy pobuřování a podvracení republiky. Opět dochází k porušování základních lidských práv, a proto byl zaslán protest západočeského koordinačního výboru Hnutí za občanskou svobodu a Demokratické iniciativy.

Výbor čs. veřejnosti pro lidská práva a humanitární záležitosti

Členové Hnutí za občanskou svobodu ze Západočeského kraje vyjadřují nesouhlas s pronásledováním a perzekucemi kohokoliv v Československu. V případě pěti bratislavských spoluobčanů dosáhla tato perzekuce nového stupně. Dva z nich, dr. Ján Čarnogurský a doc. dr. Miroslav Kusý jsou ve vazbě, na další tři - Hanu Ponickou, Antona Seleckého a dr. Vladimíra Maňáka vazba sice uvalena nebyla, ale všech pět je obviněno z pobuřování a podvracení republiky.

Jsou obviňováni proto, že vyzvali spoluobčany, aby uctili památku svých bližních, kteří položili své životy během přepadu a následné okupace naší země vojsky pěti států Varšavské smlouvy v roce 1968.

Pokládáme přirozeně tyto perzekuce za nespravedlivé a odporující mezinárodním smlouvám, našim zákonům i zdravému rozumu. Navíc jsme toho názoru, že stíhání a věznění takovýchto ušlechtilých lidí přímo páchá škody v životě společnosti.

Žádáme výbor Československé veřejnosti pro lidská práva a humanitární záležitosti, aby se svoji autoritou zasadil nejen za okamžité propuštění a zastavení trestního stíhání těchto pěti lidí, ale za ukončení těchto praktik vůbec. Domníváme se, že toto by mělo být východiskem pro jakoukoliv další práci Výboru.

Plzeň, 24. 8. 1989

Za západočeský koordinační výbor Hnutí za občanskou svobodu

Jiří Šašek, Miroslav Svoboda, ing. Jaroslav Cuhra

Na vědomí: rodina J. Čarnogurského, ČTK, sděl. prostředky

Demokratická iniciativa západočeského kraje protestuje proti perzekucím pěti slovenských občanů dr. Jána Čarnogurského, doc. dr. Miroslava Kusého, spisovatelky Hany Ponické, Antona Seleckého a dr. Vladimíra Maňáka. Dr. Čarnogurský a dr. Kusý jsou obviňováni z trestných činů podvracení republiky a pobuřování a jsou od 14. 8. 1989 ve vazbě, A. Selecký, H. Ponická a dr. Maňák jsou obvinováni z trestného činu pobuřování.

Vzhledem k všeobecně známé prospěšné a poctivé - navíc dobrovolné - práce těchto našich spoluobčanů je zřejmé, že už vznesením tohoto obvinění došlo k difamacii. Uvalením vazby došlo k další politické represi a v případě odsouzení dojde ke zmanipulování práva dle stalinského vzoru. Zároveň dojde k nespravedlnosti, která bude mít negativní vliv na další vývoj naší společnosti.

Žádáme Výbor pro lidská práva a humanitární záležitosti, aby se po projednání zasadil za zrušení trestního stíhání Jána Čarnogurského, Miroslava Kusého, Hany Ponické, Antona Seleckého i Vladimíra Maňáka. Dle dostupných informací by soud měl proběhnout do poloviny září tohoto roku.

Za koordinační výbor Demokratické iniciativy Západočeského kraje

Martin Svoboda
Rejskova 5
301 47 Plzeň

Václav Škabrada
U jam 3
Plzeň

Jaroslav Anýž
Nad Beranovkou 7
Plzeň

Z ŘÍŠE POHÁDEK

Bývala to taková milá hra. Chlapeček byl dlouho nemocný, a když už nemusel ležet, začal se nudit, protože kamarádi jaksi pozapomněli, a tak je musela nahradit maminka. Hráli si spolu třeba na schovávanou, v kuchyni, protože pokoje byly studené. Byla to vlastně jen taková hra na hru, hlavně maminka předstírala, že nevidí chlapečka schovaného pod atriem a když chlapeček tohle prokoukl, bylo po hře a v chlapečkovi zůstával potom takový divný pocit, že byl ošizen. Inu, tohle hraní s mámou není to pravé. Kamarádi jsou přeci jen kamarádi. Tenhle divný pocit se mě občas zmocňuje když pročítám dnešní kulturní rubriky denních listů. Seriózní pánové ověnění tituly akademickými i národně zaslužitými jaksi v rámci čerstvého větru pronášejí své soudy o době nedávno dávné, nabádají k rozvážnosti a ochlazení emocí a jakoby mimochodem sdělují věci tu více tu méně konkrétní. Zdá se, jakoby v minulosti v kulturní oblasti působili nějakí skřítkové, šotkové či zlí duchové.

Jednou způsobili, že se jeden dobrý film nehrál osm let protože v něm vystupovali oškliví lidé, jindy zas zavinili, že "Někteří autoři nebyli vydáváni někteří filmoví režiséři nemohli dělat to, co nejlíp uměli a my jsme tudíž byli ochuzeni o díla, jež mohla být vytvořena". Nejhorší z těch zlých duchů, patrně nějaký kulturní Hastrman zavinil, že máme spisovatele v emigraci vnitřní i vnější a chudáci spisovatelští funkcionáři aby teď ustavovali komise pro správné třídní třídění. Abych nezapomněl. Nejvíce si v naší kulturně-pohádkové říši zařadily jakési zlé víly, průsvitné jako mlha nad řekou, ale pilné a pracovitě jako včelky. V traktátech poučených představujících se pánů se těmto zlým vilám říká "nejrůznější příčiny". Jen nevím, zda nám pánové něco neutajují. Vždyť to už většinou nejsou žádní mladíci, v kultuře se pohybují už dlouho a leccos pamatují. Snad by mohli zalovit ve svých vzpomínkách a pokusit se identifikovat alespoň některé ty skřítky a víly. Oni totiž tihle zlí duchové jsou neobyčejně fikaní. Jak zavane čerstvý vítr, schovají se, zalezou nebo se třeba přebarví ze zelena na růžovo.

Byl bych velice nerad, kdybych se já i mnoho ostatních lidí muselo zase cítit jako ošizený chlapeček. Nejen národ, ale i paměť musí fungovat teď, v čase přítomném i budoucím.

A ona kupodivu funguje lépe u lidí tak říkajíc prostých, neověněných tituly ani slávou polní trávou a pamatují si jak mrazilo v sádech, když se v letech padesátých řeklo doma slovo Jáchymov. Vědí, že to tenkrát nebyly jen lázně a že zarostlá místa s poetickými názvy Adam, Eva či Bratrství, nejsou jen opuštěné doly na uran. Pamatují si jak z čítanky vyřezávali fotku generálního tajemníka nejgenerálnějšího, tak řečeno generalissima. A pořád tady tajemně řádili nepostižitelní zlí duchové, víly a skřítkové. Jejich jména zněla cizokrajně, jeden se jmenoval Kult, pak to byly ošklivé víly zvané Deformace, kouzelník Dogmatismus, jeho bratr Formalismus a jejich společná milenka Rutina. Někteří z těch duchů musí mít obrovskou sílu, protože velikou sochu generalissima odnesli až do lesa za Rokycany, aby tam čekal na návrat lepších časů naslouchaje ostré střelbě cvičících mužů nejbdělejších.

Nehrajme si tedy už dále na schovávanou. Nazývejme věci i odpovědné osoby pravými jmény. Všichni přece víme, proč televize nehrála 11. února Vyskočilův Haprdáns, proč milovníci rocku marně týž den čekali na Michala Prokopa a den následující museli místo literární revue opakovaně sledovat byť i velmi zajímavý rozhovor s paní Řezáčovou. Jistě to ví i pan dr. Just z Kabinetu pro dramatické umění ČSAV. Namísto spikleneckého pomrkávání z druhé stránky Scény 5/89 mohl vážit těch pár kroků a zeptat se pana Zelenky přímo. Pan Zelenka, když ještě stačil vygumovat Matušku z Chalupářů, definitivně se odebral na velkou vrbu k rybníčku. Doufejme, že tam bude jen vesele tleskat přestavbě a dá si už konečně pokoj. Nebo je snad opravdu něco pravdy na tom, že má být pověřen jako osvědčený hbitý čolek vyčištěním rozbourané říčky AMU? Ono totiž dnes stačí pronést jen několik vět a už zas vylézají skřítkové, víly a hastrmani, aby čistili, gumovali, cenzurovali, zakazovali, zavírali nejen doma před mírným průvanem, který u nás zatím nahrazuje cestu přestavby. Jen pořádný vítr však dokáže vyfoukat špinu i z těch nejniternějších koutů.

Dr. Řehoř

ABITURENSKÝ VEČÍREK

Plzeňské Hradiště už jen svou polohou u řeky na okraji města láká k uspořádání různých veselých podniků, nejen diskotékového charakteru. Není proto divu, že se zde první srpnovou sobotu uskutečnila velice zajímavá kulturně-společensky-sportovní akce. Víceméně se to povedlo díky jedinému nadšenému a organizačně schopnému jedinci, který to, jak bývá zvykem, taky nakonec pěkně schytral od místních starousedlíků.

Zahájilo se už brzy ráno fotbalovým turnajem několika mužstev. Již zde vynikali někteří jedinci, kteří zřejmě viděli fotbalový míč naposled v základní škole a jméno Van Basten jim vzdáleně připomíná nového maďarského hardcorového kytaristu.

Ale k vlastní hudební produkci pro "abiturenty" fotbalového turnaje. Všichni organizačně zainteresovaní lidé to vzali velmi vážně, takže na místě byla k dispozici výborná aparatura a neméně dobrým zvukařem. I to určitě pozvedlo celkovou úroveň večera. Nelehkého úkolu první kapely a tím i vlastně "rozjetí" celé společensky kulturní akce, se ujala směs muzikantů z plzeňských kapel Jazzová Rýma, Velký Žert a Smíšené Pocity. Jejich nový projekt POŽÁR MLÝNA byl asi opravdu to nejlepší, co se v sobotu dalo v Hradišti vidět a slyšet. Požár stačily čtyři skladby na naprosté šokování všech přítomných. Po první skladbě, zpívané hebrejsky, navíc s tureckou hudbou a indickou tanečnicí, nikdo netušil, že může přijít ještě něco "hroznějšího". "Hodina umírajících slonů", v pořadí druhá, podložená netradiční dechovou a depta fonovou sekcí, umlčela všechny pochybovače. Než se stačil posluchač vzpamatovat, bylo Hoří a závěrečná "Ve vlnách poprocku". (Nedá se komentovat, musí se vidět a slyšet.)

Po Požáru Mlýna, který je mimo jiné pevně rozhodnut trvale pokračovat ve své činnosti, se na podiu objevil NAIVNÍ TLUSTOCH. Sám sobě nasadil vysokou laťku v podobě první skladby "Horký dech Jindry M". Bohužel to bylo asi tak všechno, co mohlo zaujmout. Těžko vám tlouštíci uvěřím, že jste nenaposlouchali P. Vášu (Zvířátka) a ani poslední "Deme na to", jakási směs staré ZNC a Kyklopu, navíc zbytečně natažená, si asi nenajde cestu do srdcí mnoha posluchačů.

Takže jsem u ZNC po jejich červencovém "portovním" vystoupení, na kterém jsem málem usnul nudou, bylo pro mě výkon celé kapely jednoznačně příjemným překvapením. Její členové se konečně obešli bez už tolik trapného a oposlouchaného vysvětlování, jak vlastně neumí hrát a jací jsou správní kluci, a věnovali se vlastní produkci. Také to bylo znát na hudbě i na projevu. Podařilo se jim "rozjet bál jak v padesátejch" (Let's go), i když většinou díky těm nejstarším hitům (RŠ, Krysař, Podzim, Kočka). Ačkoliv některým čerstvým písničkářům nechybí nápad a i jsou jako vždy výborně otextováni, už by to chtělo něco jiného než ten Amol. Vynikající byla "Banánová republika", ač lehce rozmělněná saxofonem. Naopak, jinde jsem sax a více ženského hlasu postrádal. Proč ale úplný cajdák "Jezabel"? Každopádně ZNC dokázala, že ještě umí strhnout jako v době svých začátků. Nic na tom neubrala absence druhé kytary. Spíše naopak (promiň Bowie). Také reakce početného publika svědčila o tom, že jim sobotní koncert vysloveně sedl.

O to víc mě překvapila slova některých členů kapely v závěru jejich vystoupení. Nevím, proč vám připadalo, že hrajete pro, citují: "Znuděný držky?!" Příště pozor na kvalitní mikrofony, když si povídáte sami pro sebe. Ale k dalšímu programu.

CHRONICKÁ NEVINNOST S EMILEM. Zrovna extra se jim to nepovedlo. Kapela v současné době prožívá rozsáhlejší personální změny a na jejím výkonu to bylo znát. Narychlo udělaný repertoár, vyznačující se recesí na hardcore, tedy ale určitě splnil svůj účel. Druhá půlka jejich vystoupení už byla o něco kvalitnější a celkem slušně to šlapalo (Autíčko, Stará bába Řihová). Příště to bude určitě lepší.

SMÍŠENÉ POCITY, kdysi Po čtyřech. Netroufám si tuto kapelu kamkoliv zařadit. V jejich projevu se prolíná tolik různých motivů a žánrů, že to prostě nejde. Tato "smíšenost" však působí velmi celistvě, skladby jsou průzračné s vynikajícími texty, perfektně a nápaditě zaranžované. Ze všech nejvíc je asi přece jen toho bývalého folku (Auta, Slu-

nečnice) a to i přes vynikající rockovou kytaru. Nejzdařilejší mi připadalo lehce marsyovské "Město za oknem" a od vazovka "Emigrant". Nadchl mě saxofonista, nepřesvědčila zpěvačka.

Smíšené pocity dnes už určitě nelezou "po čtyřech", ale jdou vzpřímeně za jasným cílem. Za cílem dělat dobrou muziku. A to se jim zatím daří.

SVOBODNÝ SLOVO. Ajajaj! Každopádně odvaz pro určitou skupinu posluchačů. Určitě velké legrace pro ostatní. A do třetice děs a hrůza na tvářích místních usedlíků. Hardcorevá smršť s neartikulovaným zpěvem až řevem díky zvukaři částečně srozumitelným. „Svobodný“ jsem slyšel už několikrát a tady nahráli velmi dobře. Ovšem v mezích svých možností. Nejzajímavější z celé kapely je svérázný "pěvecký" projev. Líbil se mi XX "Byrokrat, S a S, Přežití, Svoboda". Jediné věci, které se trochu vymykaly zajeté šabloně. Svobodný zahrálo i několik písniček z repertoáru spřízněných Kanibals a ty byly skoro nejlepší. Zvláště "Nenávidím lidi". Svobodný slovo bylo i přes ne zrovna vysoký umělecký zážitek určitě přínosem.

V závěru akce se na pódium vloudilo několik individuí a neohlížeje se kamkoliv, počali předvádět své umění. Nedopadlo to zrovna nejlépe (kombinace Suřík-Merlin). Ani jinak velmi slušný COOL, který který bohužel zahrál jen převzaté věci, nic pořádného neukázal. Kdyby vás slyšeli U2, asi by prodali nástroje a věnovali se pěstování dýní. Mezi tyto se pak podařilo proniknout původně plánovanému POŽÁRU, který zahrál jakousi improvizaci, při které zničil oba deptafony. I k pokročilé době byl znovu výborný.

Celá akce byla i přes rozpačitý závěr, jednou z nejlepších v poslední době v Plzni. Je jen škoda, že nemohly vystoupit původně plánované moravské kapely, strakonická „Vrozená vada“ a plzeňské „Ložisko“ a „Jazzová rýma“. Snad příští rok.

Jaromír

ROCK U TEMELÍNA

Dne 8. 7. 1989 pořádali Ilona a Tomáš z Plzně štando. Jako místo konání byly zvoleny Bohunice u Týna nad Vltavou.

Kolem 15. hodiny se začaly sjíždět do sálu první kapely. Mezi nimi budějovický VODSTUP a strakonická VROZENÁ VADA. Za hodinu už dorazili pozvaní lidé a ostatní kapely: SUICIDAL COMANDO, LITINOVÝ PEPA, PSÍ KŠÍRY, SVOBODNÝ SLOVO, ALKOHOL BAND a MOA.

Začalo se zkoušet. Každá z přítomných kapel si vyzkoušela několik svých skladeb, naladila nástroje, domluvila se se zvukařem, aby bylo vše přichystáno na vystoupení. Mezi tím se sjelo na 200 lidí, účinkujících i diváků. Vesměs příznivci punku a undergroundu.

Akci zahájila svým vystoupením kapela LITINOVÝ PEPA. Mnozí z nás si ji pamatují pod názvem Patologický orchestr Mariánské Lázně, kde vystupovala s velkým úspěchem ve Služetině. Dnes jim chyběl Zandy, který posledně doprovázel kapelu mimickými kousky v trenýrkách a plynová masce. Ale i tak zde byla přijata s nefalšovaným nadšením. Všichni jsme si pak připomněli písně Umělé Hmoty. Když na scénu vystoupil Fík a začal známou skladbu "Miluji tebe a Lenina", lidé šileli, stejně, jako tenkrát ve Služetině.

Vtom byla přerušena elektřina. Žádalo se vysvětlení. Výčepní to odůvodnil tím, že si lidé z okolních chalup stěžují na ty, kteří se zdržují před restaurací a že se bude hrát a čepovat pivo až budou všichni na sále, nepolezou ven ani do výčepu. Pivo jen na sál. Všichni udělali, jak bylo řečeno a akce pokračovala. Vystoupily PSÍ KŠÍRY. Další přání - hrát potichu a před setměním sál uklidit. I na to se přistoupilo, protože každý chtěl slyšet ostatní kapely, kterých nebylo málo. Následovalo SUICIDAL COMANDO. Jejich hardcore se líbil a lidé tancovali, pili a nálada stoupala. Ve čtvrt na devět se přestalo hrát. Nikdo nevěděl, co se děje, po chvíli vylezl na podium jakýsi mladík a oznámil, že akce je přerušena tedy spíše zrušena.

Tomáš žádal vysvětlení od výčepního, jelikož akce byla domluvena už dávno. A jestli vadilo množství lidí? Dalo se předpokládat, že jich nepřijede pět. Sál byl zaplacen, tak co. Odpověď dost překvapivá. V pondělí si prý zavolají výčepního na výbor, bude mít problémy a zakážou zábavy na celé léto.

Jasně je, že nikdo nechce mít problémy. Jenže bez nich to už asi nepůjde a je překvapující, že si tito dva mladí lidé, kterými výčepní byli, na to v našem zřízení ještě nezvykli. Odcházel se na vlak. Cestou kontrolovali příslušníci VB, kteří nemohou nikde chybět.

Ještě před odchodem nám byla doporučena dechová zábava v Temelíně. Někteří tam odešli (asi 4km), ale tam měli příkaz bůhví odkud a od koho, lidi přicházející z Bohunic tam nepouštět. Tak se šlo na vlak a spát. Bylo to k vzteku. Sešlo se mnoho známých z různých koutů a nežádali mnoho. Chvíli se pobavit při dobré muzice a dva mladí lidé se chtěli rozloučit se "svobodou", než vstoupí do svazku manželského. Nebylo jim to dopřáno. Ale nač taky? Nač se loučit s něčím, co už nám bylo vzato hned v kolébce

Ilona

ROCKOVÁ SVATBA

16. 7. 89 byla ohlášena svatba v Hořeticích u Žatce. My, kteří jsme týden předtím absolvovali nevydařenou podobně motivovanou akci v Bohunicích, jsme vyjížděli se značně skeptickou náladou, ale naše obavy se ani v nejmenším nesplnily.

Na místo jsme jeli prvním vlakem po svatebním obřadu, takže jsme tam byli značně brzy. O to bylo alespoň více času promluvit si se známými a lehce se občerstvit. Nechybělo pivo, byl připraven hrnec guláše, takže chyběla jen muzika. Tuto mezeru vyplňovalo několik mániček s kytarami u jednoho stolu, ale pro velký hluk na sále nebyli moc slyšet.

Po 18-té hodině to začalo. První nastoupili kamarádi z Příbrami pod názvem HILFE SCHULE. Hráli výborně, ale také jako první doplatili na špatné ozvučení. Zahráli klasický punk, zpěvák byl stylový jak projevem, tak vzezřením. Okamžitě to rozproudilo dobrou náladu, začalo se vesele tančit a nikomu nevadilo, že při jedné písni spadla ze stolu celá levá reproduktorová soustava. Po chvílce byla postavena na zemi a hrálo se dál. Hudba pokračovala v podstatě bez přestávek až do půlnoci. Hrál se střídavě rychlý punk a zamyšlenější a textově obsažnější underground.

A kdo hrál? Tvrdit, že vyjmenuju všechny, si netroufám, ani pořadí si přesně nepamatují a dokonce mi vypadly názvy některých kapel - občas totiž bylo třeba zajít se občerstvit nebo projít se na čerstvém vzduchu.

Takže ty další kapely. Z Prahy přijeli SUICIDAL COMANDO. To bylo nejtvrdší a nejrychlejší ze všech hrajících kapel. Po nich nastoupila undergroundová kapela HAJHOU z Chomutova. Později jsem se dozvěděl od zpěváka, že z kapely je tu vlastně sám a ostatní jsou kamarádi, kterým na podiu říká, co mají hrát. I přes tento handicap byli výborný a vzhledem k improvizaci muziky, tak spíše se musely poslouchat texty, které byly výborné a zaujímaly jasné stanovisko k dnešnímu dění ve státě. SNÍŽENÁ PRACOVNÍ SCHOPNOST z Prahy hrála punk velmi ovlivněný anglickým Exploited. Pak vystoupila skupina xxx, jméno mi uniklo, která byla ohlášena jako nejlepší underground z Teplic. Skutečně stáli za poslech škoda jen, že nebylo rozumět textům, to byla ostatně jediná nevýhoda této události.

Největším překvapením pro mne byla další teplická skupina SMUTNI POTÁPĚČI. Začali perfektním blues v podání jejich kamarádky, pak pozvali na podium novomanžele a věnovali jim několik vlastních skladeb a několik vtipných výroků k dnešní době. Potom zahráli skladby svých oblíbenců a je třeba říci, že tato série rozehřála publikum snad nejvíce za celý večer. Houně vesele tančili a pankáči při písních Lou Reeda, Brutusu, klasických rock'n'rollech a při písni Horses od Patti Smithové, kterou opět zazpívala jejich kamarádka.

No a protože po půlnoci už tu nebyla připravena žádná regulérní kapela, začala vznikat různá náhodná seskupení, improvizovalo se a nadále panovala úžasná pohoda. Na podium se ještě dostavila pražská skupina PS se zrudlým kytaristou od Comanda, ale jejich vystoupení nedopadlo nijak valně (nějak se nemohli domluvit).

Úplné finále obstarali opět Smutní Potápěči. Dál se tančilo, odpočívalo, pospávalo, ale to už byly dvě hodiny v noci a bylo třeba utíkat na vlak.

Co ještě dodat? Snad jen to, že celé akce proběhla v naprostém pořádku, bez konfliktů (jako ostatně vždy, byla skvěle zorganizována a jasně dokázala, že se dovedem dobře bavit sami a po svém beze všech nařízení, opatření, schvalování, omezení atd. a to i bez policejní asistence jako tady.

(Pozn. omlouvám se zúčastněným za zkreslený, opomenutý nebo nesprávný údaj!) Pokud se tak stalo, nestalo se úmyslně!!!

Martin

BOHEMIA ROCQUELL

aneb

JAK JSME DOBÝVALI PRAHU

Od 22. do 27. 8.1989 probíhala v pražském PKOJF akce vtipně nazvaná Bohemia Rocquell, na které se postupně představily mladé amatérské kapely z různých koutů naší republiky. Poslední den byl věnován západočeské scéně. Díky menší průtrži mračen se v neděli nehrálo venku, ale v blízkém šálku s kapacitou cca 300 lidí, který se hned od začátku zaplnil.

Přehlídku zahajoval plzeňský COOL a nutno přiznat, že to bylo zahájení víc než důstojné. Působivé oslovující texty (zvláště ty česky zpívané) ve spojení a industriální hudbou, která byla ke konci vystoupení podle mého názoru dost jednotvárná. Jako druhá skupina vystoupila parta, jejíž jméno mi uniklo, ale v zákulisí se proslýchalo, že v ní vystupuje synovec Mikoláše Chadimy, což by vysvětlovalo mistrovu přítomnost v sále. Dobře sehraní hoši předvedli téměř bezchybný výkon, ale hudba byla studená, jak psí čumák - osobní a nepůvodní.

Smršť nastala při vystoupení ZNC, které se koncert v maximální míře povedl. Repertoár souboru je dostatečně známý a sehraný na bezmála čtyřech desítkách koncertů. Následující LOŽISKO předvedlo lepší výkon než minule ve Svornosti, nicméně nepůsobilo tak kompaktním dojmem. Pořád se nemohu zbavit dojmu, že se jedná o kapelu dvou tváří. Kdo viděl POŽÁR MLÝNA v Hradišti, asi tušil, co bude následovat. "Požár" svůj program rozšířil o několik nových skladeb: místy punková smršť, místy absolutní kakofonie - ale hlavně ohromná sranda. Přehlídku uzavíral nenápadný soubor LITINOVEJ PEPA, který udělal radost mě a doufám, že i pár dalším z toho torza, co v sále zůstalo po vystoupení Požáru Mlýna. Jedná se, jak již bylo řečeno, v podstatě o Patologický orchestr ML se zpěvákem, který dříve vystupoval s UH II. Zahráli několik jejich skladeb, mimo jiné Kdyby s vodovodu tekla alkohol, druhým zpěvákem je známý karlovarský "prokletý básník" Jiří Fiala. Kapela předvedla klasický undergroundový sound: skladby Umělé Hmoty, Fialový Podnapilý Vinohrady a skladba stará více než dvacet let z repertoáru Knížákova Aktuálu - Miluji Tebe a Lenina.

Myslím si, že nedělní koncert patřil k těm vydařeným akcím, po kterých zůstává hřejivý pocit, že se zase něco dobrého povedlo. Důležité je také zjištění, že západočeské soubory snesou konfrontaci s ostatním hudebním děním v republice.

-č-

Kromě příspěvků jsme dostali jediný dopis od kamarádů ze Sokolova, který na jejich žádost otiskujeme

-r-

Právě jsme dočetli nulté vydání Pevné Hráze a chceme se vyjádřit k akcím v Koterově a Velké Chmelečné.

Nejdřív bychom chtěli opravit názvy kapel na Svobodný slovo a Beatové družstvo Sokolov. Také se domníváme, že názory na produkci kapel jsou dosti subjektivní, i když měl autor pravdu v tom, že Svobodný, resp. zpěvák nepředvedl žádný výkon díky alkoholu, neboť se nevědělo, zda se tato více než tajná akce v Koterově vůbec bude konat (bylo vždy dobrou tradicí, že se to řeklo předem aspoň muzikantům), ale tímto se on sám nechce omlouvat.

Velká Chmelečná: také není pravda, že na Beatové družstvo nikdo netancoval; vypadá to, že autor buď na akci nebyl nebo jí nevěnoval dostatečnou pozornost z jakéhokoliv důvodu, protože na BDS byl parket k prasknutí už napoprvé a o tom svědčí i to, že byli ještě dvakrát vyvoláni.

Dále Jazzová Rýma a ZNC: JR byla snad z celého večera nejlepší a dokázala vyburcovat opravdu celý sál, což podle našeho názoru ZNC nedokázala, a působila jako temná rána pod pás. To, co předvedli, by se lépe hodilo na festival v San Remu, kde by byli jediní zástupci našeho středního proudu - a to bychom měli raději přenechat oficiálním kritikům, kteří o ní píšou už teď dost dobře. Let's Go Zlatý slavík!

A nakonec bychom se chtěli vyjádřit k odsouzení Sociální deprese. I když se nám tenkrát také nelíbila, zdá se nám dosti brutální kapelu takhle odsoudit, když tam nebyla, kvůli sobě, ale lidem. Mimochodem, na této kapel jsme potom byli ještě jednou a byla perfektní.

Igor, Gábina a Tomáš 25. 7. 1989 Sokolov

Dne 24. 9. 1989 se ve Svornosti opět koná přehlídka plzeňských a možná i dalších skupin. Začátek je pravděpodobně v 18.00 (neděle)

ZÁKONY & PARAGRAFY

Vracíme se ještě k manifestaci k uctění památky amerických vojáků padlých při osvobození Plzně v květnu 1945. Pro, bohužel zatím neznámý počet občanů, má účast na této manifestaci nepříjemné následky. Za to, že chtěli položit květinu, či svojí účastí projevit vděk za osvobození od nacistů, jsou úřady voláni k trestní odpovědnosti.

Např. Zdeněk Raštába (nar. 16. 5. 1964, bytem Roosveltova 16 a Ondřej Jiša (nar. 27. 6. 1954, bytem Železniční 66) byli dne 6. 7. 1989 předvoláni na ObvNV Plzeň 3 před komisí pro projednání přestupků proti veřejnému pořádku a soc. soužití. Přestupku se měli dopustit tím, že delší dobu setrvali na nám. Míru, kde manifestace probíhala, i přes výzvy k opuštění těchto prostorů. Oba dva však podali prostřednictvím svých advokátů námitku o podjatosti předsedy komise Judr. Václava Vachovce, příslušníka SNB a může být z titulu své příslušnosti proti nim ovlivněn, což je v rozporu s § 9 a 13 zák. č. 71/67 Sb. Projednávání přestupku bylo odročeno, avšak dne 29. 8. 1989 rozhodla Rada ObvNV, že se této námitce nevyhovuje.

Ve zdůvodnění, podepsaném předsedou ObvNV Václavem Štádlerem, uvedla, že Judr. V. V. není jako příslušník SNB ve vztahu služební podřízenosti či nadřízenosti k útvarům, které předmětnou věc vyšetřovaly. Je tedy jisté, že k projednávání dojde za účasti Judr. V. V. jako předsedy komise. Občanu hrozí pokuta až do výše 20 000 Kčs.

Dalším občanem, který je perzekuován za svou účast na manifestaci je Petr Hrabek (nar. 16. 6. 1966, bytem Živnostenská 18). Jeho počínání bylo klasifikováno jako přečin podle § 6 písm. a) zák. č. 150/69 Sb. O trestu měl rozhodnout Okresní soud Plzeň město. Ten však rozhodl, že záležitost podstoupí jako přešůpek k projednání ObvNV Plzeň 3. Proti tomuto rozhodnutí se však odvolal městský prokurátor. O tom, kde trestní řízení proběhne, rozhodne tedy Krajský soud v Plzni. P. Hrabákovi též hrozí pokuta až do výše 20 000 Kčs.

Na všech těchto případech je patrná malá právní vyspělost našich občanů. Ukázalo se, že všichni perzekuovaní vypovídali před vyšetřovateli SNB v podstatě proti sobě. Jejich výpovědi bylo to jediné, čeho se trestní orgány mohly podržet. Opět tato praxe ukazuje, že ve všech těchto a obdobných případech je nejlepší využít svého zákonného práva odmítnutí výpovědi a to z důvodu, abych nepřivodil trestní stíhání sobě nebo osobě blízké. Dále je vhodné v případě, že už došlo ke stanovení trestní sazby, využít odvolacího práva. V případech přečinu proti veřejnému pořádku nemůže dojít ke zvýšení sazby, maximálně zůstane stejná. Nehledě na to, proč bychom to měli místní byrokracii ulehčovat !!

21. srpna 1989, kdy měla na náměstí Republiky v Plzni proběhnout tichá demonstrace, byli během dne zadrženi a předvedeni k výslechu někteří naši spoluobčané: František Pitor, Jiří Šašek, Roman Jíra, ing. Jaroslav Cuhra, Záborský, Petr Varga, Šindelář, Martin Svoboda (zadržen již 20. 3. v Praze), František Podaný a Jan Rampich.

Většina z nich byla propuštěna ve večerních hodinách v Plzni. Jana Rampicha odvezli na okresní oddělení VB do Kralovic. Zde byl sepsán protokol a kolem 19. hodiny byl vyvezen asi 8 km od Kralovic, kde musel opustit služební vozidlo a se slovy: Slyšel jsem na Svobodné Evropě, že se vám 6. 5. procházka líbila, tak si ji zopakujete, byl propuštěn. Františka Podaného zadrželi kolem 15. hodiny příslušníci StB. Poté byl odvážen z města směrem na Plasy. F. Podanému, který je v částečném invalidním důchodu, se cestou, vzhledem k jeho zdravotnímu stavu, udělalo nevolno. Požádal tedy své "ochránce" o zastavení, aby se mohl nadýchat čerstvého vzduchu. Jelikož se zdravotní stav F. Podaného nezlepšil, byl převezen na 1. pomoc do Plas. Tam doktor nařídil okamžitou hospitalizaci. F. Podaný byl propuštěn z plzeňské nemocnice asi po deseti dnech.

Též Martin Svoboda prožil 21. srpen na méně příjemném místě, než předpokládal. Byl zadržen 20. 9. 1989 v Praze asi 100 metrů od Václavského náměstí a odvezen na oddělení VB ve Školské ulici a po výslechu do cely předběžného zadržení u hotelu Fórum.

Z výslechu zaznamenáváme:

M. Svoboda se otázel: "Proč jsem zadržen?"

Podpor. Valenta odpověděl: "Jste tady z toho důvodu, že jste se měl zúčastnit tiché demonstrace na pěší zóně."

M. S.: Sice to není žádný důvod k zadržení, ale budiž, a dále se otázel: „Jak se projevila moje údajná účast na tiché demonstraci?"

Dostalo se mu velmi duchaplné odpovědi: "Jestliže je demonstrace, manifestace nebo jak se tomu říká tichá, tak se účast nijak neprojevuje."

M. Svoboda byl propuštěn po 48 hodinách bez jakéhokoliv vysvětlení.

Dne 4. září se v jednom plzeňském bytě uskutečnila schůzka členů a sympatizantů Demokratické iniciativy Západočeského kraje. Této schůzky se měli zúčastnit i někteří členové DL z Prahy.

Hned od začátku setkání bylo podivné, že nejsou přítomni někteří aktivisté ani majitel bytu. StB na sebe nenechala dlouho čekat. Krátce před dohodnutým setkáním zazvonilo "pár" příslušníků Státní i Veřejné bezpečnosti a vyzvali manželku majitele bytu, která jim otevřela, aby následovala, jinak prý: "Vrazíme do toho bytu!"

Ihned poté, co byla B. S. odvedena, začal tzv. nástroj moci znovu bouchat na dveře. Když jeden z přítomných aktivistů znovu otevřel, bylo mu řečeno stejně jako B. S., aby je následoval s dodatkem pro ostatní, že mají okamžitě odejít z bytu nebo ... atd.

Všichni přítomní vyšli z bytu společně. Ještě na chodbě byli zapsáni, pak před domem nastrkáni do aut a převezeni na zdejší KS SNB. Po výsleších byli občané postupně propouštěni až na ty, které Státní bezpečnost převezla do vzdálenějších lesů, kde je teprve propouštěla. Několik občanů bylo zadrženo i v okolních ulicích.

Státní moc tímto opět potvrdila svoji známou představu o demokracii.

Celkem bylo zadrženo asi 20 osob. Mezi nimi: Martin Svoboda, Pavel Mašek, František Pitor, Jiří Šašek, David Švarc, Antonie Sýkorová a další.

Martin

12. 9. 1989 byl Jan Rampich (bytem Úslavská 26, Plzeň) odvezen ze zaměstnání na OO VB Plzeň 2, kde bylo proti němu vzneseno podezření z přečinu proti veřejnému pořádku dle § 6 písm. a/ zák. č. 150/69 Sb. Podezření bylo vznesené na základě výpovědi prý několika svědků, za rozšiřování "závadové" tiskoviny Několik vět v restauraci Lidový dům a Pod kopec a sbíráním podpisů pod tento text. Podezřelý J. R. k tomuto přečinu odmítl vypovídat. Vyšetřování provedl por. Mazáč a npor. Pančík. Odpoledne byla v jeho bytě a trvalém bydlišti jeho manželky provedena domovní prohlídka, ke které dal souhlas městský prokurátor Judr. Karel Anděl. Předmětem hledaným byla ona tiskovina a rozmnožovací zařízení, žádná z těchto věcí se nenašla, bylo však zabaveno několik samizdatů, dopisů a psací stroj. Prohlídka trvala necelé dvě hodiny.

Vyšetřování bylo postoupeno vyšetřovateli StB mjr. Špelinovi a zatím na neobjasněném základě byl krajským prokurátorem tento přečin překvalifikován na trestný čin pobuřování dle § 100 /odst. 1 a, c/ odst. 2. První výslech ohledně vyšetřování tohoto tr. činu proběhl 14. 9. 89 na vyšetřovacím oddělení StB v NVÚ Plzeň Bory. Obviněnému byl přítomen i jeho obhájce Judr. J. Svejkský.

Dále uvádíme další případ tzv. nezávislého československého soudnictví. Posuďte sami.

Bezohledný neostalinistický proces s osmnáctiletým děvčetem

Renata Pánová (nar. 3. 3. 1971) bytem Tábor, je na vazbě v Českých Budějovicích. 18. 8. 1989 byla souzena spolu a Josefem Raisem pro přečin. Renata byla odsouzena ke třem měsícům nepodmíněně a peněžité pokutě 2 000 Kčs. J. Rais byl odsouzen k trestu podmíněnému. A to za to, že informovali (chcete-li rozšiřovali) letáky občany v Českých Budějovicích o shromáždění 21. srpna v Praze. Dne 14. 9. 1989 proběhl v Táboře další soud s Renatou Pánovou pro trestní čin schvalování trestného činu podle § 16 tr. řádu. Tentokrát byla naše drahá přítelkyně odsouzena k úhrnnému trestu v trvání šesti měsíců nepodmíněně.

Za co?! Za to, že dne 1. května vztyčila před tribunou transparent s nápisem "Dialog, ne obušky a celý věznic V. Havel, I. M. Jirous, J. Petrová, H. Marvanová, T. Dvořák." Vyzýval tedy k dialogu a propuštění politických vězňů. Dnes je politickým vězněm sama.

S činem Renaty Pánové se plně ztotožňujeme. Se vši vážností žádáme všechny občany, aby se všemi dostupnými prostředky plně zasadili za okamžité zrušení rozsudku a její propuštění!

Na závěr záměrně citujeme stať z knihy Alexandra Solženicina Souostroví Gulag.

"Proudy tečou pod zemí, potrubím a kanalizují kvetoucí život na povrchu.

Právě v oné době byl podniknut významný krok k všelidové účasti na kanalizaci, k všelidové dělbě odpovědnosti za ni: ti, kteří svým tělem ještě nespádli do otvoru kanálu a kteří ještě nebyli zaneseni potrubím na ostrovy Gulag, musí nahoře pochodovat s prapory, oslavovat soudy a jásat nad rozsudky. (Je to velice prozíravé: uplynou desetiletí, dějiny se vzpamatují - a pak se ukáže, že vyšetřovatelé, soudci a prokurátoři nemají větší vinu než my všichni milí spoluobčané !"

Jako prvořadý dokument přinášíme Akční program Demokratické iniciativy. Je to tématicky i časově podrobně rozpracovaný konkrétní návrh urychlené demokratizace života ČSSR, změn v zákonodárství a přípravy nové ústavy. V duchu tohoto programu hodlá Demokratická iniciativa pokračovat ve svém úsilí a činnosti.

+++++ Akční program Demokratické iniciativy +++++

- I. Přechodné demokratizační období - příprava nové ústavy
- II. Všeobecná aktivizace politické činnosti
- III. K odstraňování polovojenských a policejních prvků z civilního života ČSSR

I.

S odvoláním na závěrečný protokol KBSE z Vídně předložila Demokratická iniciativa veřejnosti tzv. "Helsinskou iniciativu k demokratizaci a vytvoření právního československého státu". Tento program předpokládá:

1. Okamžité vytvoření přechodného demokratizačního období na základě doplňku k stávající ústavě, který má zmocnit výkonné orgány, aby jednoznačně přijaly ustanovení závěrečného dokumentu z Vídně, řídily se jeho ustanoveními i duchem přijatých závěrů. Na základě zmíněného dodatku k ústavě má přechodné období zajistit elementární uplatnění hlavních občanských práv (na svobodu svědomí, cestování, na svobodu projevu, sdružování, shromažďování, soukromí atd.) nadto má být neprodleně novelizován trestní zákon a příbuzné právní normy ve smyslu podstatného umírnění represí, odstranění nebo zpřesnění zneužitelných paragrafů, umožnění rozsáhlé amnestie aj.

2. Uskutečněním demokratických voleb do ústavodárného shromáždění, jehož úkolem má být:
a/ vypracovat během krátké doby návrh nové demokratické ústavy a předložit jej k lidovému hlasování;
b/ předložit rovněž k lidovému hlasování návrh zákona o svobodných volbách do FS ČSSR.

II.

Současná autoritativní československá vládní moc nevytvoří předpoklady pro přechodné demokratizační období sama od sebe, jestliže se vůle širokých vrstev obyvatelstva, kterou nelze dát najevo obvyklým způsobem v oficiálním provozu, neprojeví všeobecnou aktivizací politické činnosti obyvatelstva. Proto se D.I. obrací na občanské iniciativy, na skupiny i jednotlivce v oficiálních strukturách s následujícími podněty:

1. Jde zejména o uspořádání a podporu petice vrcholným orgánům států Varšavské smlouvy k výročí 21. srpna 1968. Má obsahovat:

a/ návrh na odsouzení tehdejšího ozbrojeného zásahu vojsk států Varšavské smlouvy proti ČSSR.

b/ návrh na rehabilitaci Pražského jara a jeho politických struktur;

c/ návrh na jednání o úplném odsunu sovětských vojsk z ČSSR, který by začal nejpozději koncem letošního roku.

Uspořádání a odeslání petice by mělo být spojeno a pochodem - korzem svobody 21. srpna 1989. Pokud jde o organizování petice, předpokládáme spolupráce občanských aktivit i skupin a jednotlivců z oficiálních struktur.

2. Dále jde o uspořádání akce nezávislých ekologických pracovních brigád k státnímu svátku dne 28. října (tj. ve dnech 21. a 22. října t.r.). Výtěžek z těchto brigád má být věnován na založení fondu pro vybudování pomníku T. G. Masaryka v Praze. (I v tomto případě spoléháme na pomoc jak při zajišťování možností pro uspořádání ekologických brigád, tak při jejich organizování.)

3. Posléze považujeme za důležitou přípravu veřejného shromáždění ke Dni lidských práv 10. 12. 1989, které by mělo být věnováno prosazování občanských svobod a lidských práv v nové československé ústavě.

4. Jednou z důležitých podmínek demokratizačního období je zahájení celospolečenského dialogu na co možná největším množství celospolečenských úrovní a struktur. Vzhledem ke snaze vládních orgánů nepřipustit věcný rozhovor, je třeba začít dialog také v nezávislých, neoficiálních strukturách a jejich prostřednictvím se obracet ke strukturám oficiálním.

Za nejaktuálnější témata celospolečenského dialogu považujeme

- zásady nové demokratické ústavy (viz příloha);

- rok 1968 a ozbrojený zásah států Varšavské smlouvy;

- uskutečnění ekonomické reformy (na základě zveřejnění rozborů a návrhů prognostického ústavu);

- občanské svobody a lidská práva v dnešním ČSSR;

- současná ekologická situace;

- možnosti demilitarizace státu - polovojenské a policejní prvky v civilním životě ČSSR.

III.

Rozpracování těchto a dalších témat není pouhou věcí diskuse. D.I. se pokusí o praktickou činnost věnovanou prosazování pozitivních rysů v posledním z uvedených témat. Odstraňování polovojenských a policejních prvků v civilním životě ČSSR se hodláme věnovat zejména ve dvou oblastech:

1. V oblasti spotřebitelských práv a svobod

2. V oblasti odborového hnutí.

ad 1.: Jakýkoliv pokus o ekonomickou reformu nemůže být úspěšný bez uskutečnění dosud neexistujících spotřebitelských práv a svobod založených na fungujícím trhu a tržních vztazích s plnoprávným připuštěním soukromého vlastnictví. Vzhledem k pochopitelnému užívání sociálně negativního hesla "čím hůř, tím líp" považujeme právě tuto oblast za velmi

důležitou. D.I. dává podnět k vytváření spotřebitelských klubů, které by se věnovaly otázkám životního prostředí, spotřebitelským právům a svobodám a staly by se jedním z prostředků pro obhájení práv občana - spotřebitele.

ad 2.: Za mimořádně důležité považujeme prosazení odborového pluralismu - zejména vzhledem k tomu, že ROH nelze považovat za opravdové odbory.

Jde hlavně

a/ o navázání kontaktů s politicky či sociálně se projevujícími občanskými skupinami, které jsou organizovány na profesijním základě (studenti, kulturní a vědečtí pracovníci apod.);

b/ o organizování společenských akcí a o první kroky směrem k opravdovým odborovým organizacím;

c/ o navazování kontaktů a práci mezi dělnictvem. Zaměření na odborový pluralismus nevyklučuje vztahy o zmírnění polovojenských prvků v ROH, naopak - už vzhledem k významu této organizace v politické struktuře NF je předpokládána.

Akční program zasílá Demokratická iniciativa nezávislým aktivitám se žádostí o připomínky a o případné společné akce. Je adresován rovněž veřejnosti; reakce a připomínky každého jednotlivce budou vítány.

V Praze dne 22. 6. 1989

Demokratická iniciativa